



220010154,4

COBISS

KNJIŽNICA JESENICE

AKRONI
JESENICE

Poštšina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

VIZIJA

Nišno usmerjeno "mini-mill" jeklarsko podjetje
na področju ploščatih izdelkov s strateškimi
povezavami s kupci

**STRATEŠKO
POZICIONIRANJE**

Prepoznani in najpomembnejši regionalni
proizvajalec elektro pločevin in DP

**STRATEŠKE
USMERITVE**

Glavna prednost podjetja mora
postati fleksibilnost in sposobnost
hitrega prilagajanja na
spremembe na trgu

STRATEŠKI CILJI

- ustrezno izpolnjevanje
finančnih kriterijev
- izpolnjevanje količinskih in
kakovostnih zahtev trga
- prvi regionalni
dobavitelj kupcem

VSEBINA

Čisto in urejeno delovno okolje je ponos zaposlenih

Ekologija

Intr@net

Osnovna naloga vsakega raziskovalca so raziskave in razvoj

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Uspešno zaključen tečaj usposabljanja bolničarjev

KADROVSKA GIBANJA V MARCU

Sprememba izplačila za prehrano med delom

12. seja skupščine družbe SŽ Acroni

Hidravlična delovna ploščad

Izredni rezultati PC PDP tudi v marcu

TRŽIŠČE JEKLA

INTERVJU

IZ SVETA JEKLA

ANKETA

NI MI VSEENO!

Delo odbora za pritožbe

Obisk pri ministrici dr. Petrinovi

Obvestilo članom SKEI

IZ ZGODOVINE ŽELEZARNE

KULTURA, RAZVEDRILO, PROSTI ČAS

POHODNIŠTVO

NAGRADNA KRIŽANKA

Nekoč je bilo...



UVODNIK

ZADOVOLJSTVO KUPCA – POL USPEHA



Če smo bili še včeraj del trga, ki je bil geografsko omejen, kjer so spremembe le v manjši meri vplivale na poslovne procese, pa smo danes vpeti v trg, ki je dinamičen, poln hitrih sprememb, ki zahtevajo hiter odziv. Vse bolj in bolj smo vpeti v svetovne tokove in globalizacijske procese, ki nezadržno tečejo, in tisti, ki se ne odzivajo na spremembe, nimajo možnosti uspeha. S praktično prostim pretokom blaga se danes na trgih ne srečujemo le z bližnjo konkurenco, temveč s konkurenco celega sveta. Tudi vzhodna konkurenca nezadržno izstopa iz svojih klasičnih trgov in se širi po Evropi ter svetu. Gospodarska gibanja, procesi združevanja podjetij, tako v Evropi, Ameriki ali Daljnem Vzhodu zahtevajo v istem trenutku tudi naš odziv. Nove informacijske tehnologije zblížujejo in skrajšujejo čas odziva na trgu vse bolj in bolj. Le hitri odzivi, visoka stopnja fleksibilnosti, prilagajanje spreminjajočim se gibanjem ob konkurenčnosti izdelka po znanih kriterijih, nam omogočajo uspeh. Kljub mnogim poskusom, kako v različnih dejavnostih nadomestiti jeklo z drugimi materiali, je jeklo še vedno material, katerega poraba narašča. Vse bolj in bolj je prisotna tendenca k specializiranosti, kako doseči vrhunsko kakovost z najnižjimi stroški. Danes smo priča tako v Evropi, kot v svetu procesu združevanja velikih proizvajalcev jekla, ki iščejo sinergijske učinke za vse večjo konkurenčnost na trgu ob nenehnem vlaganju v nove tehnologije ter povečevanju zmogljivosti z visoko produktivnostjo.

Kljub naraščajoči porabi jekla pa prihaja do neusklajenosti na trgu, kar povzroča nihanja, tako v smislu zmanjšanja povpraševanja ali povečanja ponudbe, kar vodi posledično k zniževanju cen. Na gibanje trga končnih izdelkov vplivajo zlasti stanja ekonomij v posameznih državah in regijah ter valutna razmerja in gibanje trga osnovnih surovin za izdelavo jekla.

Kljub globalizaciji so še vedno prisotne razlike na posameznih tržiščih glede porabe kot tudi na cenovni ravni. Tudi vsaka vrsta jekel ima svojo specifikko z različnimi tržnimi trendi. Ko si zastavimo vprašanja, kje je naša priložnost, kje imamo slabosti, kje so naše prednosti in od kod nam pretijo nevarnosti, lahko ugotovimo, da je naša moč zagotovo sorazmerno dobra tržna vmeščenost v Evropi na programu nerjavne kvarto pločevine. Proizvodnja elektro pločevine je eden nosilnih programov razvoja in zavzema sorazmerno visok tržni delež doma in v tujini.

Med slabosti lahko uvrstimo omejene zmogljivosti proizvodnje dinamo pločevine, omejitve maksimalnih širin pri TVT in HVT, pomanjkanje zmogljivosti za proizvodnjo visoko legiranih jekel ter slabo konkurenčnost na programih maloogljiknih in konstrukcijskih jekel.

Naša prednost pa je hitro prilagajanje strukture proizvodnje spremenjenim pogojem na tržišču, dobro servisiranje porabnikov elektro pločevine po količini, kakovosti, dobavnem roku.

Nevarnosti, ki nam pretijo, so preselitev recesije, ki je nastopila v ZDA, v Evropo, globalizacija jeklarske industrije, povečanje jeklarskih zmogljivosti, združevanje oziroma zmanjšanje števila proizvajalcev nerjavnih jekel. Če smo v letu 2000 ujeli konjunkturo s polnimi jadrmi na vseh programih, pa se je tržni položaj predvsem na nerjavnih jeklih že v drugi polovici leta obrnil navzdol. Po času

intenzivne rasti cen osnovnih surovin – niklja in jeklenega odpadka ter s tem tudi cen končnih izdelkov, je prišlo do padca cen surovin ter zaradi zmanjšanja povpraševanja še dodatnega padca cen končnih proizvodov. Zato bo v letu 2001 ključnega pomena obseg povpraševanja po nerjavnih jeklih. Večje povpraševanje bo tisti faktor, ki bo ob začasnih zmanjševanjih proizvodnje velikih proizvajalcev vplival na cene nerjavnih jekel.

Ker so prvi trije meseci za nami, lahko ocenimo, da smo cenovno dno dosegli v mesecu marcu, saj so v aprilu pritiski po zniževanju cen prenehali in v maju načrtujemo dvigniti cenovno raven teh jekel. Sedaj bo predvsem pomembno rokavno servisiranje kupcev, kajti vsaka zamuda v dobavi, ko se pričakuje dvig cen, pomeni izpad realizacije.

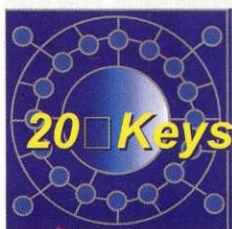
Do konca drugega četrtletja pričakujemo, da bo trend cen pozitiven, vendar bo raven bistveno nižja kot v letu 2000.

Na področju elektro pločevin je trenutni obseg povpraševanja zelo dober, pričakujemo pa, da se bo rast do konca leta upočasnila. Na programu polgotovih elektro pločevin je bilo v zadnjem obdobju zaznati manjši upad povpraševanja, vendar ocenjujemo, da je to le prehodnega značaja. V drugem polletju se bodo zaradi upočasnitve rasti povečali pritiski na znižanje cen. Prišlo bo tudi do povečane ponudbe, saj je izvoz iz Evrope v ZDA zaradi uvedbe AD carin usahnil ob dodatni ponudbi iz Vzhoda.

Na programih konstrukcijskih in legiranih jekel lahko ocenimo, da je trend zniževanja cen ustavil in da se je povpraševanje povečalo, kar pričajo tudi količine prodaje v marcu in načrtovane v aprilu.

Kljub sorazmerno ugodnim tržnim napovedim pa se moramo zavedati, da zahteve kupcev postajajo vedno večje in le izpolnjevanje le-teh vodi k uspehu.

Direktor prodaje in marketinga
Bogdan Ravnik, univ.dipl.inž.



UVAJAMO KLJUČ 1: ČISTO IN UREJENO DELOVNO OKOLJE JE PONOS ZAPOSLENIH

Ključ 1 "Čiščenje in organiziranje" je eden izmed štirih stebrov sistema 20 ključev, ki naj bi izboljšal čistočo, urejenost in funkcionalnost delovnega okolja, ter dal temelje za povečanje produktivnosti na delovnem mestu. Aktivnosti tega ključa ne smejo postati dodatno breme, temveč **način za lažje, učinkovitejše opravljanje dela in zagotavljanje večje varnosti**. V lanskem letu smo v okviru akcije urejenost proizvodnih obratov že začeli s čiščenjem in urejanjem delovnega okolja, rezultati akcije pa so že vidni. V letošnjem letu bomo skušali v akcijo vključiti prav vse zaposlene, ki bodo v okviru delovnih skupin načrtovali in izvajali ukrepe za izboljšanje obstoječega stanja. Delovne skupine postajajo odgovorne za čistočo in urejenost na določenih delovnih področjih, že v aprilu pa bodo izdelale akcijske načrte, iz katerih bodo razvidne aktivnosti in njihovo časovno izvajanje. Aktivnosti bodo prvenstveno usmerjene na ugotavljanje in odstranitev nepotrebnih stvari, organiziranje delovnega okolja, čiščenje in vzdrževanje reda ter čistoče.

Dosedanje akcije na področju urejanja delovnega okolja so bile usmerjene le v proizvodne obrate, tokratne aktivnosti bodo vključile



tudi pisarniško okolje. V pisarnah se moramo približati cilju, da lahko vsak dokument poiščemo prej kot v eni minuti, kar zagotovo pomeni veliko bolj urejeno dokumentacijo in pisarne, kot so pogosto sedaj.



Pomembno vlogo v podjetju smo zaupali vodjem delovnih skupin, saj postajajo odgovorni za prenos pridobljenega znanja in organiziranje dela v svojih skupinah. Aktivnosti na področju ključa 1 so prve konkretne aktivnosti, ki jih načrtujemo v okviru delovnih skupin. Izjemnega pomena za uspešnost projekta je, da bodo vodje skupin že na samem začetku uspeli povezati delovne skupine, vzpostaviti v delovnih skupinah teamsko vzdušje, kjer bo vsak član delovne skupine lahko aktivno sodeloval.

V naši družbi smo na pobudo ožje projektne skupine izdelali logotip za projekt 20 ključev v Acroniju, ki smo ga poimenovali POP – Popolno Obvladovanje Procesov.



Avtorja in oblikovalca znaka sta Marjan Lah iz kadrovske službe in Aljoša Vister iz Informatike. Odslej ga bomo uporabljali tudi v Novicah kot prepoznavni znak te rubrike.

Vodja projekta
Mag. Darko Mikec

EKOLOGIJA

PROMET IN OKOLJE

Promet je panoga, ki močno vpliva na naravo in okolje ter dogajanje v njem. Med vsemi nevarnimi snovmi v izpuhu motornih vozil je svinec zdravju najnevarnejša sestavina. Ocenjuje se, da je emisija svinca zaradi prometa z motornimi vozili v Sloveniji znašala v letu 1999 približno 40 ton. Svinec se v motorne bencine dodaja



zaradi zvišanja oktanskega števila, pa tudi zaradi mazanja sedežev ventilov. S tem se zmanjšuje obraba ventilov in njihovih sedežev pri starejših motorjih. Sodobni avtomobili imajo ventile in sedeže ventilov iz trših in bolj trpežnih materialov, ki ne potrebujejo svinca za mazanje. Slovenija se je s programom postopnega opuščanja svinca v bencinu vključila v Pan-evropsko strategijo odstranjevanja svinca iz bencina. Končni cilj Pan-evropske strategije za odstranjevanje svinca iz bencina je popolna odstranitev svinca iz bencina do 1. januarja 2005. To pomeni, da po tem datumu na evropskem tržišču ne bi bilo več osvinčenega goriva. Glavna ovira pri opuščanju osvinčenega bencina so vozila, ki so prirejena za uporabo izključno osvinčenega bencina. Da bi osvinčeni bencin brez škode za starejše tipe vozil nadomestili z neosvinčenim, je potrebno v neosvinčeni 98 oktanski bencin primešati dodatek, ki varuje mehke sedeže ventilov pred prehitro obrabo, pri čemer pa se v izpuh ne dodaja škodljivih primesi. Število vozil z mehкими sedeži ventilov z leti pada, tako da se njihov delež v avtoparku manjša. S tem pa se bo manjšala tudi potrebna količina bencina z dodatkom aditiva za ta vozila. Tako je bil v letu 1999 delež osvinčenega bencina 25,5%, neosvinčenega pa 75,5.

Vir: Ministrstvo za okolje in prostor

Andreja Purkat

PREDELAVA JEKLARSKE ŽLINDRE

Reševanje okoljevarstvenih vprašanj v Acroniju ima vedno večjo prednost. Kot je vsem več ali manj znano, je eden iz palete projektov tudi predelava jeklarske žlindre.

Na tem projektu se intenzivno dela že nekaj česa, pri čemer smo dosegli že tudi pomembne rezultate (obvladan je vir glavnega prашenja zaradi bele žlindre).

Z aktivnostmi nismo prenehali, pač pa intenzivno delamo na projektu v tej smeri, da bomo jeklarsko žlindro v prihodnje predelovali po tehnološkem postopku, ki bo kot produkt postopka

dal sintetični agregat, ki se v mnogih deželah Evrope (Nemčija, Danska, Nizozemska, Švedska, Finska) z dolgoletno tradicijo uporablja kot visokokakovosten material predvsem za izgradnjo zahtevnih odsekov v gradnji cest.

Glede na odlične lastnosti materiala je najbolj smiselna njegova uporaba v obrabnih oz. obrabnozaprornih zmesih (asfaltne zmesi). Tako pridobljen sintetični agregat je po lastnostih enakovreden naravnemu agregatu, s tem, da je cenejši.

Z omenjeno tehnološko posodobitvijo bomo na eni strani rešili vprašanje deponiranja, kot tudi pokrivali del potreb slovenskega trga po agregatu, ki ga danes v glavnem uvažamo.

Jožef Triplat

UREJAMO OKOLJE



V Acroniju tudi v letošnjem letu nadaljujemo z »zelenim programom« - zasaditvijo površin ob proizvodnih halah. Prav v teh dneh bodo vrtnarji zasadili površine pred severno steno hale legur in pred odpremo hladne valjarne. Nadomestili bodo tudi manjkajoče rastline ob ograji in uredili zelenico pred upravno stavbo.



Urejena okolica pa je bila malo mar dolgoprstnežu, ki je pred upravno stavbo Acronija izpraznil korito, posajeno z jegličiči.

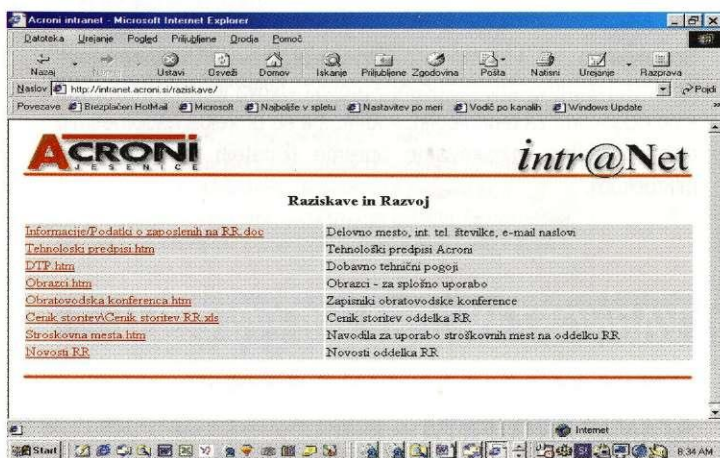
ODDELK RAZISKAVE IN RAZVOJ

Najobširnejša in tudi najbolj aktivna dokumentacija na oddelku RR, ki jo uporabnikom lahko posredujemo preko INTRANETA so TEHNOLOŠKI PREDPISI, DOBAVNO TEHNIČNI POGOJI in ZAPISNIKI OBRATOVODSKE KONFERENCE.

Omenjena dokumentacija je bila vezana na obširno distribucijo (veliko število prejemnikov), ki pa smo jo v veliki meri zmanjšali s prenosom dokumentov na intranet. V pisni obliki jo prejmejo le uporabniki, ki nimajo računalnika.

V nadaljevanju vam bomo predstavili tudi vse ostale dokumente, ki si jih lahko ogledate na INTRANETU.

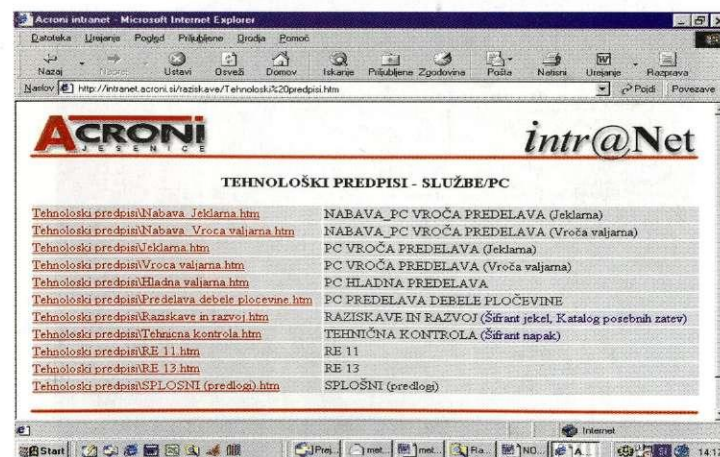
Na uvodno stran (slika 1) pridete, če si na [//intranet.acroni.si/](http://intranet.acroni.si/) izberete okence **Raziskave in razvoj**.



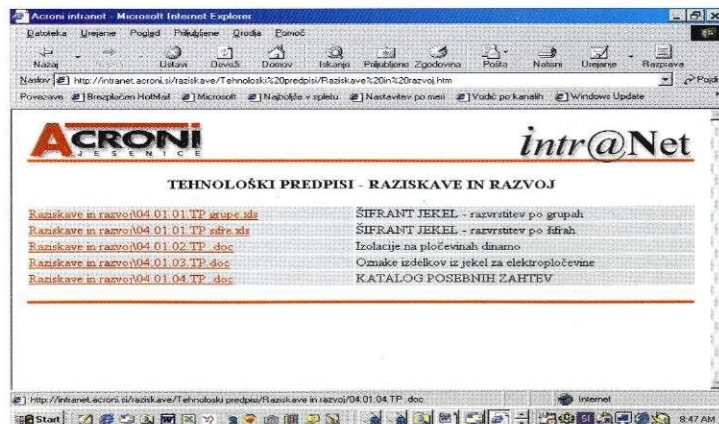
slika 1: Intranetna uvodna stran oddelka RR

Informacije o zaposlenih na našem oddelku t.j. delovnih mestih, internih telefonskih številkah, elektronskih naslovih, lahko priključite s klikom na **Informacije/Podatki o zaposlenih na RR.doc**.

Sledijo **Tehnološki predpisi.htm**, eden najboljšežnejših sklopov dokumentacije na INTRANETU. Ti so razdeljeni na službe/PC (slika 2), znotraj teh pa si sledijo po zaporednih številkah (številčenje po ISO 9001) (slika 3). Trenutno najuporabnejše tehnološke predpise ŠIFRANT JEKEL in KATALOG POSEBNIH ZAHTEV zajema naslov **Tehnološki predpisi/Raziskave in razvoj.htm**. ŠIFRANT NAPAK najdete na naslovu **Tehnološki predpisi/Tehnična kontrola.htm**.

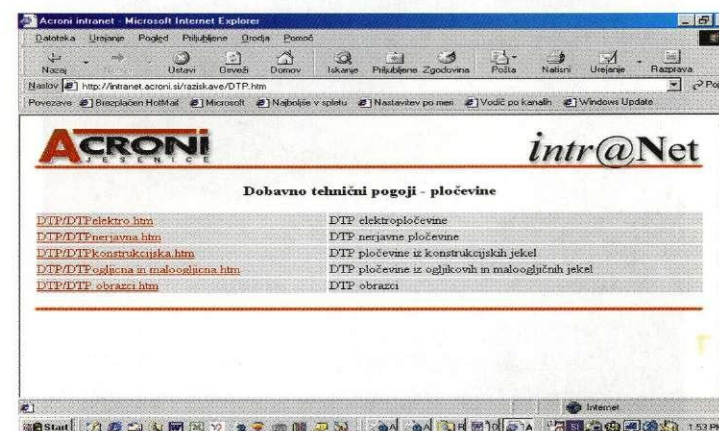


slika 2: Tehnološki predpisi - službe/PC



slika 3: Tehnološki predpisi - Raziskave in razvoj

Naslednji večji sklop dokumentacije predstavljajo Dobavno tehnični pogoji **DTP.htm**. Razdelili smo jih v štiri glavne skupine (slika 4) in sicer elektroplöčevine, nerjavne plöčevine, plöčevine iz konstrukcijskih jekel ter plöčevine iz ogljikovih in maloogljiknih jekel. S postopnim klikanjem aktivnih naslovov lahko izbiramo med tujimi ali domačimi kupci, HVT, TVT ali DP ter nazadnje med samimi kupci naših plöčevin (slika 5).



slika 4: Dobavno tehnični pogoji - plöčevine



slika 5: DTP - plöčevine iz ogljikovih in maloogljiknih jekel, TVT

Zapisnike obratovodske konference si lahko ogledate na naslovu **Obratovodska konferenca.htm**.

Cene posameznih storitev za oddelke znotraj RR (metalografski oddelek, fizikalni oddelek, eksperimentalna delavnica, strokovna knjižnica) so prikazane v **Cenik storitev/Cenik storitevRR.xls**.

Trenutno pripravljamo še dva nova naslova in sicer **Novosti RR** ter **Predstavitev RR**. V prvem vam bomo predstavljali novosti, v drugem pa vas bomo seznanili z zgodovino in dejavnostjo našega oddelka.

Lepo vabljeni na naše INTRANETNE strani.

Metka Šušteršič

RAZISKAVE IN RAZVOJ

OSNOVNA NALOGA VSAKEGA RAZISKOVALCA SO RAZISKAVE IN RAZVOJ

Raziskovalni oddelek je bil ustanovljen oktobra leta 1961. Danes v okviru oddelka Raziskave in razvoj delujejo metalografski laboratorij, fizikalni oddelek, oddelek standardizacije s strokovno knjižnico in skupina raziskovalcev.

Na oddelku RR je poleg vodje zaposlenih 8 raziskovalcev (šest metalurgov, en fizik in en matematik), ki pokrivamo različne vrste



*Raziskovalka
na svojem
delovnem mestu.*

jekel (nerjavna, elektropločevine, konstrukcijska), energetiko, fizikalne, matematične in statistične raziskave ter laboratorijske preiskave. To število je najmanjše v zadnjih letih. Vzroke za to mnogi v Acroniju poznajo in jih tu ne želimo omenjati.

Osnovna naloga vsakega raziskovalca so raziskave in razvoj na področju uvajanja novih izdelkov in tehnologij. Kadar se na tržišču pokaže potreba po novem izdelku, je potrebno najprej ugotoviti, ali to v Acroniju lahko izdelamo. Raziskovalec mora nato pregledati obstoječo strokovno literaturo, kot so standardi, tehnološki predpisi, razni članki. Nato izdela predlog tehnološkega predpisnavodila za izdelavo, predelavo in toplotno obdelavo novega izdelka. Ta navodila vsebujejo tako predpise za kemično sestavo jekla kot tudi za pogoje ulivanja, toplega in/ali hladnega valjanja ter toplotne obdelave. V pomembnih fazah uvajanja novega izdelka ali tehnologije v proizvodnjo raziskovalec tesno sodeluje s tehnologji in zaposlenimi v obratih in službah. Po posameznih fazah proizvodnje se raziskovalci vključujemo v reševanje tehnoloških vprašanj. Predpisujemo načine za odvzem vzorcev za mehanske in metalografske preiskave z namenom nadzora kakovosti materiala ter za pomoč pri odločitvi o nadaljnji predelavi. Kjer se le da, najprej opravimo laboratorijske preizkuse. V primeru uspešne proizvodnje novega izdelka izdelamo tehnološke predpise, ki zagotavljajo tehnologijo izdelave.

Za razvoj novih oz. spremembo obstoječih tehnologij se mora raziskovalec natančno seznaniti z obstoječim stanjem. Preučiti mora podatke iz literature, izvesti laboratorijske simulacije in preizkuse ter nato te izkušnje vpeljati v prakso.

Poleg teh osnovnih nalog raziskovalci izvajamo tehnično svetovanje kupcem glede tehnoloških in fizikalnih lastnosti naših izdelkov. Za utemeljen odgovor moramo pogosto hitro izvesti statistične analize različnih lastnosti ali kemične sestave. Na osnovi analiz, pregleda standardov in obstoječih možnosti ter sodelovanja s kupci izdelamo Dobavno - tehnične pogoje, ki so tehnična osnova za izdajo naročila komercialne obratom, med samo proizvodnjo in pred odpremo pa za vrednotenje kakovosti izdelkov. Sodelujemo pri reševanju reklamacij, tako z obiski kupcev kot tudi s preiskavami reklamiranih izdelkov. Velik delež našega dela odpade na tehnični servis kupcev naših izdelkov. Na nekaterih področjih tesno sodelujemo tudi z našimi dobavitelji.

Raziskovalci izdelamo vsebino številnih prospektov in tehnični del spletnih strani Acronija.

S predavanji in plakati na srečanjih metalurgov ter prispevki v strokovnih publikacijah predstavljamo dosežke in nove izdelke v Acroniju.

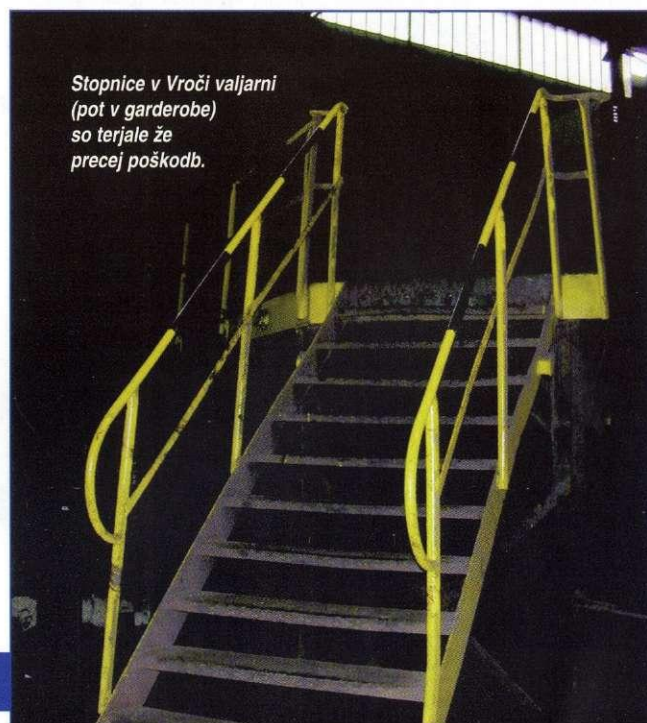
Sodelujemo ali vodimo projektne skupine za nabavo nove opreme. Trenutno smo vključeni v projekt »Nova linija CRNO«, kjer smo odgovorni za tehnologijo, vodimo pa še projekta nadomestnih nabav merilno raziskovalne opreme (Epstein in Elektronski mikroskop).

Erika Bricelj, Aleš Čop

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

IZJAVA VZD Z OCENO TVEGANJA- STANJE PROJEKTA

Do sedaj je bilo organiziranih 6 celodnevni delavnic s povprečnim obiskom 14 strokovnih delavcev. Metodo izdelave ocene tveganja smo predstavili tudi vodilnim delavcem PC. V sodelovanju z 35 - 40 vodstvenimi in strokovnimi delavci po PC-jih smo na podlagi nekaterih praktičnih primerov delavce in delovne naloge v proizvodnji porazdelili v približno 260 skupin s podobnimi aktivnostmi in podobnimi/enakimi nevarnostmi/škodljivostmi. Delovne naloge vsake skupine smo združili v povprečno 5 do 10 aktivnosti ter opredelili posamezne nevarnosti/škodljivosti, ki se pri teh nalogah pojavljajo. Za odpravo ali zmanjšanje le-teh bomo predvideli odgovorne osebe in določili roke.



*Stopnice v Vroči valjarni
(pot v garderobe)
so terjale že
precej poškodb.*

Stanje konkretnih faz projekta:

namen	dejavnost	delež opravljenega
OPREDELITEV NEVARNOSTI IN ŠKODLJIVOSTI	seznam zaposlenih po: - področjih dela, - delovnih mestih, - starosti, - delovnih izkušnjah, - usposobljenosti, - zdravstvenih omejitvah.	v celoti
	oblikovanje skupin dela po katerih se bo izvajala ocena tveganja	v celoti
	opis aktivnosti za posamezno skupino, s trajanjem posamezne aktivnosti in uporabljano delovno opremo	delno 95%
	opredelitev nevarnosti in škodljivosti za posamezno skupino del po aktivnostih	delno 40%
	pogovor z zaposlenimi o nevarnostih in škodljivostih na njihovem delovnem mestu	delno 10%
	ogled delovnega mesta /proizvodnega procesa	delno
	zbiranje informacij o skupini del, obravnava posamezne skupine: - pregled zapisov o poškodbah pri delu, nevarnih dogodkih, zdravstvenih okvarah, - pregled preskusov znanja iz varnega in zdravega dela in obdobjih zdravstvenih pregledov, - delovna oprema (evidence pregledov in navodila), - uporabljeni materiali (nevarne snovi, varnostni listi), - osebna varovalna oprema (ali se uporablja), - značilnosti dela (prisilne drže, specifične nevarnosti in škodljivosti).	delno
OVREDNOTENJE NEVARNOSTI IN ŠKODLJIVOSTI	Ocenjevanja tveganja	delno 2 %
	Uporabimo informacije pridobljene v prejšnjih fazah in predlog ukrepov za znižanje tveganj	nič
	Preverimo ali z uvedbo ukrepa tveganja znižamo oz. odpravimo in ali s tem ne povzročimo dodatne nevarnosti, škodljivosti	nič

Ocenjujemo, da do sedaj opravljeno delo predstavlja približno polovico potrebnega časa pri izdelavi ocene tveganja. Te faze projekta so med najbolj zamudnimi.

Med zamudne, a pomembnejše aktivnosti spadajo razgovori z delavci, kjer praviloma istočasno opravljamo preverjanje znanja iz VZD ter se dogovarjamo o uvajanju posameznih ukrepov. Po vsakih razgovorih se praviloma sproti izpolnijo tudi predpisani obrazci.

Po dogovoru se bodo ocene tveganja za objekte in čista administrativna dela opravili ob zaključku projekta.

Franc Pintar



Tečajniki prve pomoči.

in Brane Petrovič.

Tečaj je predpisan in obsega sedemdeset ur teoretičnega ter praktičnega dela. Zaradi lažjega usklajevanja obveznosti v službi in doma smo obiskovanje tečaja razdelili na dva dela (november 2000 in marec 2001).

Tečajniki so se seznanili z delovanjem človeških organov, oživiljanjem, zlomi, poškodbami, triažo, opremo za nudenje prve pomoči...

Tečaj se je zaključil 27.3.2001 s preizkusom znanja in pridobitvijo državno priznanega spričevala za uspešno opravljen izpit o usposobljenosti bolničarja oziroma reševalca prve medicinske pomoči.

Izpit so uspešno opravili naslednji zaposleni: **Jozo Bagudič**, **Dušan Kogoj**, **Rado Kokalj**, **Meksud Lisič**, **Gorazd Pristov**, **Darko Skrt** in **Daniel Frelih** iz PC Vroča predelava; **Hazim Babič** iz PC Predelava debele pločevine; **Igor Varl** iz Oddelka tehnične kontrole; **Čedo Zrnič** iz Tehničnih storitev in **Martin Jeram** iz oddelka Raziskave in razvoj.

Z omenjenim izobraževanjem bomo nadaljevali tudi letošnje jesen. Predvsem so vabljeni vodje delovnih skupin v proizvodnji za pridobitev dodatnega znanja.

Vsem, ki so tečaj uspešno opravili, v imenu vodstva iskreno čestitamo.

M. Jeram in A. Albreht

V prvem četrtletju letošnjega leta so izobraževanje zaključili naslednji sodelavci:

NA SREDNJI ŠOLI JESENICE - strojni tehnik:

SILVA DOKL - Nabava

KLEMEN DROBIČ - PC Hladna predelava,

MARIJA TRIVIČ - Tehnična kontrola

NA DELAVSKI UNIVERZI JESENICE - elektrotehnik:

ALJOŠA KOŠIR - Proizv. teh. službe, Energetika,

RADE RADINOVIČ - Proizv. teh. službe, Energetika,

BENJAMIN RAVNIK - PC Hladna predelava,

JANEZ STERLE - PC Hladna predelava;

NA CENTRU ZA DOPISNO IZOBRAŽEVANJE - upravni tehnik:

SIMONA ZUPAN - Uprava;

NA EKONOMSKI FAKULTETI - VISOKI POSLOVNI ŠOLI - diplomirani ekonomist:

NUŠA BUNDALO - Nabava,

MARJETA ROZMAN - Kontroling.

VSEM ISKRENO ČESTITAMO!

IZOBRAŽEVANJE

USPEŠNO ZAKLJUČEN TEČAJ USPOSABLJANJA BOLNIČARJEV

Prva pomoč je neposredna zdravstvena oskrba, ki jo dobi poškodovanec ali nenadno zboleli na kraju dogodka. Opravljena je z enostavnimi pripomočki in improvizacijo. Laična prva pomoč traja toliko časa, dokler ne pride strokovna pomoč.

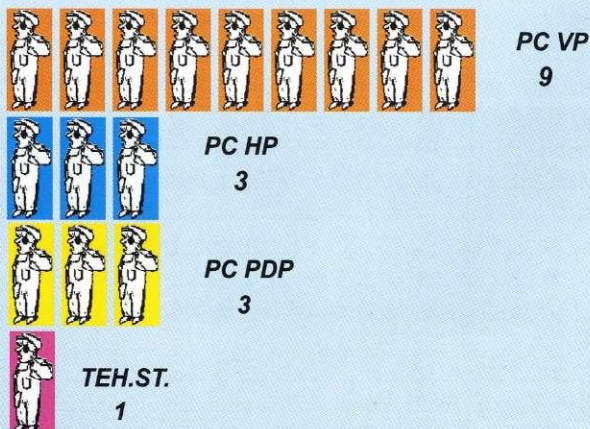
Člani Civilne zaščite podjetja SŽ Acroni, d.o.o., ki delujejo v ekipah Prve pomoči, so se po nekajletnem premoru zopet izobraževali o prvi pomoči. Tečaj je organiziralo **Območno združenje Rdečega križa Jesenice**. Vodili so ga dr. Alenka Odar, dr. Peter Najdenov

KADROVSKA GIBANJA V MARCU

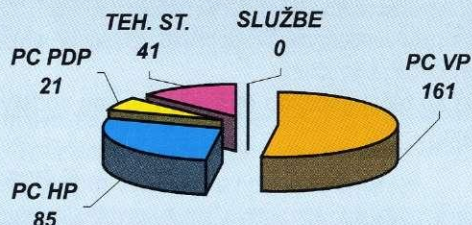
GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu februarju se je pripetilo **16 poškodb pri delu**. Poškodovanci so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti **odsojni z dela 308 delovnih dni**, to je dobrih **19 dni na poškodbo**. Dnevno je bilo odsotnih z dela **14 zaposlenih**. V primerjavi s preteklim mesecem je število poškodb ostalo enako, povečala pa se je resnost teh poškodb.

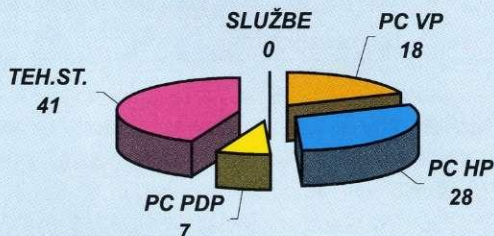
ŠTEVILO POŠKODB PO ENOTAH



ŠTEVILO IZGUBLJENIH DELOVNIH DNI PO ENOTAH



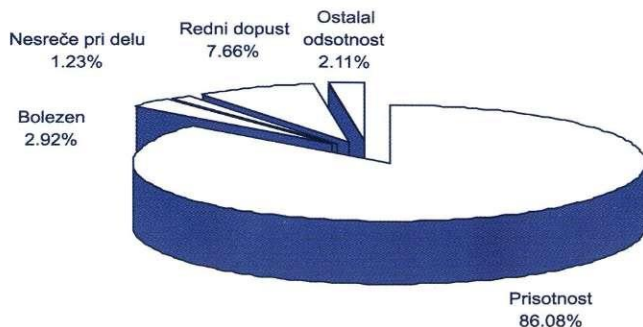
RESNOST POŠKODB PO ENOTAH (število izgubljenih dni na eno poškodbo)



Po razgovorih s strokovnjaki s področja varnosti in zdravja pri delu v nekaterih drugih slovenskih podjetjih smo skupaj ugotovili, da število poškodb v zadnjih mesecih narašča. Na vseh nivojih vodenja bo potrebna še večja pozornost pri zagotavljanju varnega in zdravega dela, saj so poškodbe razpršene po celotnem Acroniju.

Gorazd Sušnik

ODSOTNOST



Marca 2001 je bila odsotnost z dela za več kot dva odstotka manjša kot v istem lanskem mesecu. Vseh odsotnosti je bilo manj: manj je bilo bolezni, nesreč pri delu, pa tudi rednih dopustov je bilo manj kot marca 2000. Le ostalih odsotnosti je bilo nekaj več.

Ivanka Mavri

JUBILANTI DELA

10 let	PODOBNIK MATEJA	PC VROČA PREDELAVA
	ROT UROŠ	TEHNIČNE STORITVE
	KANALEC MOJCA	NABAVA
	ŠTOJS MONIKA	PRODAJA
20 let	NIKOLOV DONČE	PC VROČA PREDELAVA
	TRIPLAT JOŽEF	PC VROČA PREDELAVA
	SKENDERVIČ AZIS	PC VROČA PREDELAVA
	TRAKO RASIM	PC VROČA PREDELAVA
	PAUNOV RADE	PC PRED. DEB. PLOČ.
30 let	DELIČ MESUD	PC VROČA PREDELAVA
	CELIK MIŠA	PC VROČA PREDELAVA
	STANIČ PERO	PC HLADNA PRED.
	ZALOKAR MARIJA	PC HLADNA PRED.
	GUZELJ BOŽENA	KONTROLING

Iskreno jim čestitamo!

NOVICE IZ TOVARNE

SPREMEMBA IZPLAČILA NADOMESTILA ZA PREHRANO MED DELOM

Zaposlene v SŽ ACRONI obveščamo, da bo pri izplačilu plač v mesecu maju prišlo do spremembe pri izplačilu nadomestila za prehrano med delom. Z željo, da ohranimo možnost oskrbe s toplim obrokom vsaj v dopoldanskem času, smo se s sindikatoma dogovorili, da zaposleni dobijo 20 odstotkov nadomestila v bonih, s katerimi bo možno kupiti topli obrok, pa tudi delikatesne izdelke, 80 odstotkov nadomestila pa bo izplačano v gotovini. Dnevno gotovinsko nadomestilo bo 19 odstotkov višje, kot je bilo izplačano pri plači v mesecu aprilu.

Polonca Marjanovič

12. SEJA SKUPŠČINE DRUŽBE SŽ ACRONI

4. aprila 2001 je bila v ACRONI-ju seja skupščine. Na njej so bili obravnavani rezultati poslovanja v letu 2000 in v prvem četrtletju letošnjega leta. Člani skupščine so pozitivno ocenili dosežene rezultate. Poleg tega je bil potrjen tudi predlog naslednjih investicij:

- Nabava novega mostnega dvigala, nosilnosti 16 t,
- Transformator EOP,
- Čistilni sistem valjev CTM,
- Posodobitev opreme za izdelavo in preizkušanje vzorcev,
- Postavitve naprave za označevanje DPL po razrezu,
- Poslovni prostori PC Hladna predelava,
- Robot za jemanje vzorcev, meritve temperatur in vsebnosti kisika v jeklu,
- Top ARC sistem za EOP,



Obravnavana je bila tudi investicija v povečano proizvodnjo dinamov pločevine. Člani skupščine so imeli številna vprašanja in predlagali, da se gradivo dopolni, ter da se v drugi polovici maja skliče skupščina samo na to temo.

Polonca Marjanovič

HIDRAVLIČNA DELOVNA PLOŠČAD

V Jeklarni smo se odločili za nabavo mobilne hidraulične ploščadi. Izdelana je v obliki avtomobilske priklovice. Ploščad lahko nosi 200



kg oz. dva človeka. S ploščadjo lahko dosežemo 18 m višine. Namenjena je vsem delom na višini, kjer ni možen drugačen dostop.

Razlogi za nabavo pa so naslednji:

- v Acroniju je veliko dela na višini, ki ga trenutno opravljamo na različne bolj ali manj varne načine,
- izdelava lesenih in drugačnih podestov je zamudna in pa tudi draga (potreba po lesenih podestih bo v določenih primerih ostala -žerjavi),
- ploščad je prevozna, lahko jo prenašamo tudi z žerjavi,
- odpadlo bo veliko nevarnega in s stališča varstva pri delu nesprejemljivega dela z improvizirano košaro obešeno na kljuko žerjava,
- nabavo podpirata tudi vzdrževanji vroče in hladne valjarne,
- posegi na višini bodo opravljeni hitreje in varneje,

Aleš Robič

IZREDNI REZULTATI PC PREDELAVE DEBELE PLOČEVINE TUDI V MARCU

Kontinuiteta rekordnih rezultatov PC PDP v letu 2001 nas je opogumila za postavitev še bolj smelega operativnega proizvodnega načrta za mesec marec z 7200 ton končnih izdelkov. V prid načrtu, ki je bil kar za 1150 ton višji od gospodarskega načrta, je povečano povpraševanje na trgu za tovrstnimi izdelki, glavne omejitve pa smo pričakovali na področjih maksimalnega izkoristka proizvodnih zmogljivosti posameznih agregatov in problematiki pomanjkanja delavcev.

Prvič smo pri tako zahtevnem proizvodnem programu z 2176 ton nerjavnih jekel in 993 ton jekel za poboljšanje in konstrukcijsko legiranih jekel presegli mejno vrednost 7000 ton končne proizvodnje.

Proizvodnim rezultatom je sledila tudi nova rekordna odprema, saj smo dosežek iz januarja 2001 'popravili' kar za 415 ton, realizacija pa je znašala 1.316,9 milijonov tolarjev, oziroma 43,8 odstotkov celotne realizacije Acronija.

Specifične porabe elektrike so bile kar za 18,5 odstotkov ter zemeljskega plina za 19,1 odstotkov

Pri tako visoki proizvodnji so se pojavile tudi določene težave. Na sektorju NC2 smo bili prisiljeni uvesti sistem neprekinjenega obratovanja, na stiskalnici pa trozemskega. Zaradi organiziranja dodatnih izmen je bilo opravljenih skoraj 1500 nadur.

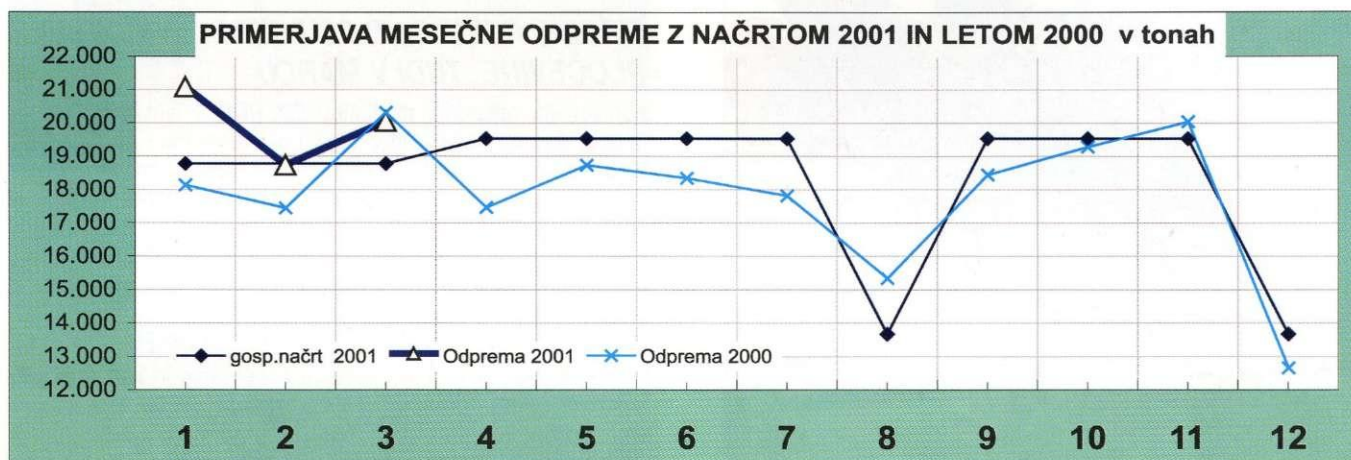
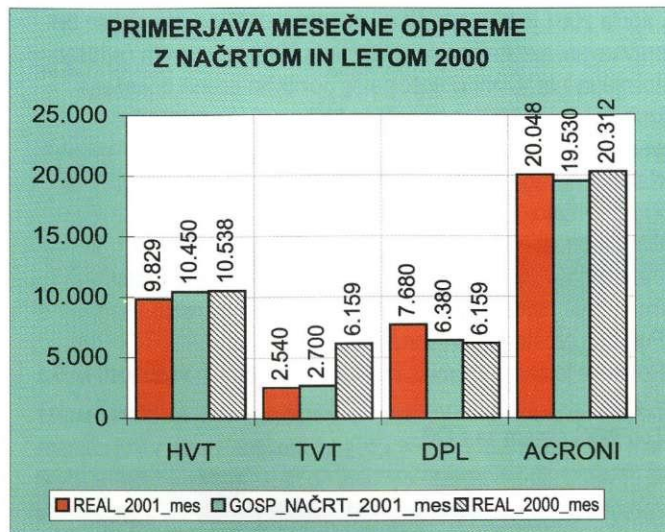
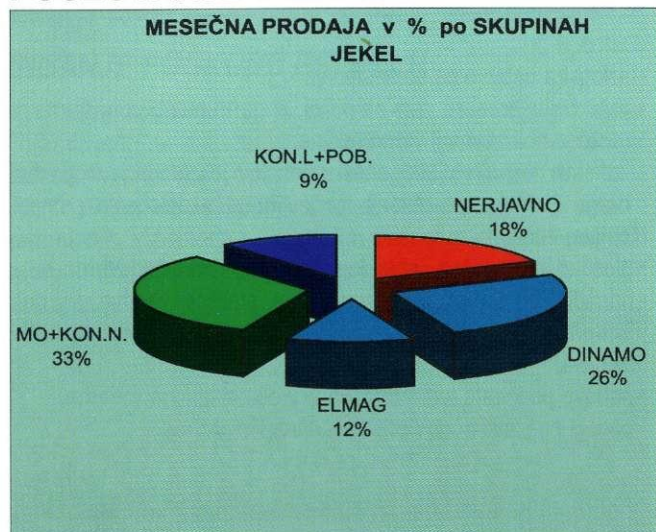
Povečan obseg dela je kazal tudi v višji obremenitvi delavnic Tehnične kontrole in organiziranju pravočasnega dohoda vložka iz PC Vroča predelava, predvsem pa gre vsa pohvala sektorju Vzdrževanja PC PDP pod vodstvom ing. Telaloviča, ki kljub izredno majhnemu številu vzdrževalcev (21), še uspe vse nepredvidene zastoje v kontinuirni proizvodnji odpraviti brez večjih posledic.

Dodatno težavo pri organiziranju nemotene proizvodnje predstavljajo tudi naložbe, ki se prav v teh mesecih izvajajo v PC PDP - od montaže nove peskalno-lakirne linije, spiralne linije v lužilnici, montaži dveh novih žerjavov in betoniranju tal obeh proizvodnih hal.

Ker pa ljudski pregovor pravi: 'Kuj železo dokler je še vroče', smo si že za aprilski operativni proizvodni načrt zastavili novih rekordnih 7500 ton končnih izdelkov debele pločevine, kar bi ob njegovi izpolnitvi pomenilo že 15 odstotkov preseganje gospodarskega načrta za I. 2001.

Pomočnik direktorja PC PDP za proizvodnjo
Robert Prešern, univ. dipl. ing.

POSLOVANJE V MARCU



PROIZVODNJA V MARCU

Proizvodni rezultati v mesecu marcu so bili zelo dobri. Skupna proizvodnja je znašala 19.757 ton končnih izdelkov. Operativni načrt je bil izpolnjen 102,9 odstotno. Tudi odprema izdelkov je presegla načrtovano za 3,9 odstotka in je znašala 20.048 ton.

PC Vroča predelava

Proizvedli smo 25.341 ton slabov, kar je 110,2 odstotkov glede na zastavljeni operativni načrt. Omenjena količina jekla je bila izdelana v petindvajsetih delavnih dneh. Od 21. do 23. marca je potekal remont, od 24. do 26. marca pa je bilo načrtovano mirovanje na jeklarskem področju. Večjih nenačrtovanih zastojev ni bilo.

Poraba elektrod je znašala 2,78 kilogramov na tono jekla (leto 2000 je bila 2,98 kilogramov na tono jekla), kar je za 7,2 odstotkov manj kot lani. Poraba električne energije je bila 486 kWh na tono jekla, kar je za 1,4 odstotka manj kot lani.

V valjarni je bilo zvaljano 26.436 ton toplo valjanih trakov in debele pločevine, kar znaša glede na načrtovanih 24.000 tonvaljanih izdelkov, 110,2 odstotkov. Na progi je bilo 11,92 odstotkov zastojev na načrtovani čas in 18,62 odstotkov koledarskega časa.

Na ogrodju štel je bil večji zastoj pri ničenju valjev 5. marca (10 ur) in na ogrodju bluming 15. marca (7 ur).

PC Hladna predelava

V marcu je bil presežen tako načrt proizvodnje, kakor tudi odpreme, in sicer pri obeh vrstah izdelkov. Pri HVT je bila

proizvodnja presežena za 200 ton, od tega je bilo kar 150 ton več izdelkov iz nerjavnih jekel. Proizvodnja ostalih jekel je bila v okvirih načrtovane. Pri TVT pa je bila za 400 ton višja odprema, in to predvsem pri elektro pločevini in pločevini iz konstrukcijskih legiranih jekel.

V začetku meseca smo izvedli redni letni remont linije SSAP. Vzporredno z remontom je bilo predelano krmiljenje prve peči, v aprilu pa bo predelana še druga peč. V sektorju lužilnica ni bilo večjih nepredvidenih zastojev, težavo pa predstavlja prodaja železovega oksida.

Porabe specifičnih medijev so v okviru načrtovanih vrednosti. Zaradi dodatnega peskanja Elmaga kot posledica grobo uvaljane šlake se je nekoliko povečala le poraba granulata S230.

V sektorju valjarna smo imeli manjšo težavo z okvaro vretena odvijalnika, tako da je ogrodje obratovalo z maksimalno hitrostjo 150 metrov na minuto, v začetku aprila pa je bil izveden izredni remont. V žarilnici ni bilo nepredvidenih zastojev. Ves mesec je potekalo obratovanje s šestimi zvonastimi pečmi.

V finalizaciji je bil izveden osem urni remont linije SISL. Povprečna razrezana teža na eno menjavo rezilnega ogrodja je znašala 36,2 ton, kar je nekoliko pod običajnim povprečjem, ki znaša č 40 ton na menjavo.

Sredi marca smo v sklop linije montirali nosilno konzolno dvigalo za prenos separatorjev.

Ostalih večjih težav marca ni bilo.

PC PDP

V marcu je bil postavljen doslej najvišji operativni načrt 7.200 ton

izdelkov (prej februar 2001 z 6.500 ton). Načrtovana proizvodnja je bila presežena za 4 odstotke in je dosegla 7.518 ton izdelkov proizvodnje presežen za 4 odstotke. Prejšnjo rekordno proizvodnjo smo presegli za 664 ton. Načrt smo presegli pri vseh skupinah jekel, čeprav je bil načrt proizvodnje izdelkov iz nerjavnih jekel zaradi slabe kakovosti vložka že močno ogrožen.

Rekorden operativni načrt (7.300 ton izdelkov), je bil postavljen tudi za odpremo. Načrtovana količina odpremljenih izdelkov je bila presežena za 5 odstotkov in je znašala kar 7.680 ton.

Pri tako visoko postavljenih proizvodnih ciljih je bila glavna težava pomanjkanje delavcev. Zato je bilo v marcu opravljenih okrog 1500 nadur, kar je lahko le kratkoročna rešitev.

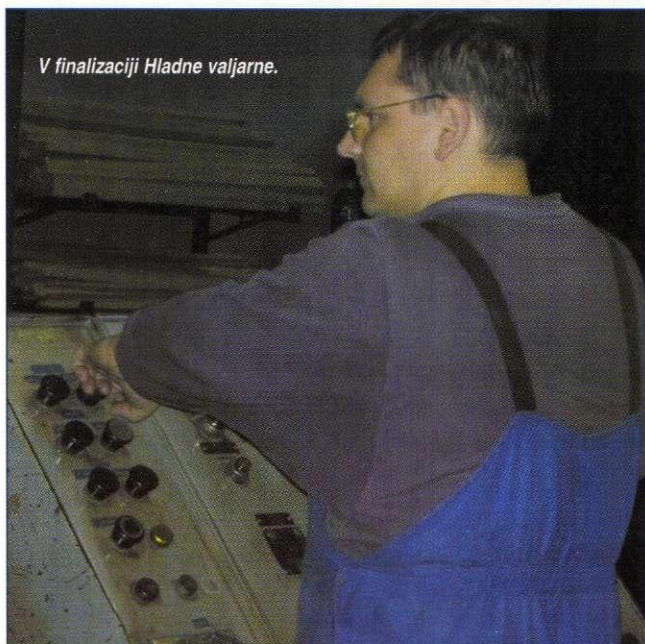
Daljša zastoja sta bila le na stiskalnici zaradi okvare hidravlike (21 ur) in na Ebner kalilni peči Ebner zaradi okvare tračnic (32 ur).

S stališča kakovosti je bilo največ težav pri pločevini iz konstrukcijskih jekel, ki v valjanem stanju ni dosegla predpisanih mehanskih lastnosti, zato je bilo potrebno večji del pločevine toplotno obdelati. Velik je bil tudi izmet nerjavne pločevine zaradi poslabšane kakovosti površine.

Betoniranje tal hal A in B je bilo v marcu končano, prav tako je bil končan izkop in betoniranje temeljev nove peskalne linije.

Izplen v marcu je bil z 87,83 odstotkov boljši od načrtovanega za 0,41 odstotka.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.



TRŽIŠČE JEKLA

NOVICE

PROIZVODNJA SUROVEGA JEKLA V FEBRUARJU 2001

Svetovna proizvodnja surovega jekla je februarja znašala 63,6 milijona ton, kar je 3 odstotke manj kot pred letom dni in 8 odstotkov oziroma 5,6 milijona ton manj kot januarja letos.

Proizvodnja v državah EU je znašala 13,1 milijona ton, kar je 2 odstotka manj kot februarja lani in 5 odstotkov manj kot januarja letos. Zmanjšanje proizvodnje so zabeležili tudi v ostalih evropskih državah (4 odstotke manj na letni ravni in 9 odstotkov manj kot januarja) ter v državah bivše Sovjetske zveze. Med vodilnimi proizvajalci jekla se je ponovno zmanjšala proizvodnja v ZDA, kjer je zmanjšanje na letni ravni znašalo več kot 16 odstotkov. Proizvodnja v Aziji je februarja znašala 24,9 milijona ton, kar

predstavlja 39 odstotkov svetovne proizvodnje. Azijska proizvodnja je bila na letni ravni za dober odstotek večja, v primerjavi z januarjem letos pa se je zmanjšala za slabo desetino. Delež Kitajske znaša skoraj 16 odstotkov (10,1 milijona ton).

Proizvodnja jekla v Sloveniji je februarja znašala 40.500 ton, kar je 2 odstotka več kot pred letom dni in 16 odstotkov več kot januarja letos.

NAJVEČJI PROIZVAJALCI JEKLA V LETU 2000

(V MILIJONIH TON)

V letu 2000 je 98 proizvajalcev proizvedlo več kot 2 milijona ton jekla. V tabeli je navedenih 15 največjih proizvajalcev.

* V letu 2000 so navedeni proizvajalci vključevali druga podjetja kot

Proizvajalec	Država	Leto 1999		Leto 2000	
		Rang	Proizvodnja	Rang	Proizvodnja
Nippon Steel	Japonska	2	24,33	1	29,07*
Posco	Koreja	1	26,54	2	28,48*
Arbed Group	Luksemburg	3	22,18	3	24,10
LNMI Group	Velika Britanija	6	19,97	4	22,44
Usinor	Francija	4	22,15	5	21,00
NKK	Japonska	10	11,61	6	20,56*
Corus	Velika Britanija	5	21,29	7	19,98
Thyssen Krupp Steel	Nemčija	8	16,50	8	18,00
Shanghai Baosteel	Kitajska	7	16,67	9	17,72
Riva Group	Italija	9	14,10	10	15,57
Kawasaki	Japonska	12	10,23	11	13,01*
Sumitomo Metal	Japonska	16	9,16	12	11,65*
US Steel	ZDA	11	10,92	13	10,68
Sail	Indija	13	9,76	14	10,57
China Steel	Tajvan	14	9,53	15	10,25

v letu 1998, zato dejanska primerjava ni možna

ZDRUŽITEV USINORJA, ARBEDA IN ACERALIE

Z načrtovano združitvijo Usinorja, Arbeda in Aceralije bo nastal največji proizvajalec jekla na svetu, katerega skupne zmogljivosti bodo znašale 46 milijonov ton. Združitev bo povzročila tudi spremembe na trgu nerjavnih jekel. Združeno podjetje naj bi se imenovalo **New Co.** Na področju nerjavnih jekel se bodo skupne zmogljivosti (v popolni lasti Usinorja in Arbeda) do leta 2005 povečale na 3,2 milijona ton (lani 2,6 milijona ton). Te zmogljivosti vključujejo Ugine v Franciji in Fafer v Belgiji (v lasti Usinorja) ter ALZ v Belgiji (v lasti Arbeda).

Ob upoštevanju zmogljivosti v ostalih obratih (ki niso v popolni lasti Usinorja in Arbeda) pa so le-te v letu 2000 znašale 4,5 milijona ton, do leta 2005 pa se bodo povečale na 5,4 milijona ton. Tukaj je vključena brazilska Acesita (v delni lasti Usinorja) in nerjavna divizija Nippon Steela, ki se je v zadnjem obdobju začela povezovati z Usinorjem.

Združitev mora potrditi še Evropska komisija, vendar analitiki menijo, da je zelo majhna verjetnost, da je ne bi odobrili. Za razliko od nedavne združitve Aveste in Outokumpuja v Avesto Polarit, katere prodaja je koncentrirana pretežno na Evropo in ZDA, je načrtovana združitev Usinorja in Arbeda prodajno gledano bolj globalna.

Tržni delež združenega podjetja pri ploščatih nerjavnih proizvodih se bo gibal od 25 % do 28 % v svetovnem merilu, kar se bo odrazilo tudi v razmerju moči do proizvajalcev niklja. Največji kanadski proizvajalec niklja Inco ima na primer 27-odstotni tržni delež.

Janka Noč

STAINLESS STEEL CONFERENCE-MONTE CARLO

Med 19. in 21. marcem je bila v Monte Carlu konferenca na temo nerjavnih jekel. Prvi dan je bil posvečen analizi in napovedim gibanja nerjavne pločevine na svetovnem tržišču, v naslednjih dveh dneh pa je bilo glavna tema tržišče surovin.

Izdelki

Po kriznih mesecih konec leta 1999 in v začetku leta 2000 je v marcu 2000 prišlo do močnega skoka povpraševanja, ki je v prvem četrtletju naraslo za 16 odstotkov, v drugem pa za 12. Istočasno so močno narasle tudi cene. Sredi leta je prišlo do padca cene niklja, zaradi česar so servisni centri začeli zmanjševati zaloge. Cene so začele padati, povpraševanje je sicer v 3 četrtletju še vedno raslo, vendar le še za 2 odstotka, v četrtem četrtletju pa je padlo za 4 odstotke. Skupna rast povpraševanja v letu 2000 je bila 6,5 odstotka.

Zmanjševanje zalog je trajalo dlje, kot so najprej ocenjevali, zaradi dodatnega negativnega vpliva ohlajanja gospodarske rasti v ZDA in močnega zmanjšanja povpraševanja na Kitajskem, kjer je povpraševanje prvič po več kot 10 letih padlo, in to kar za 6 odstotkov. Zmanjšanju obsega povpraševanja je sledilo zmanjšanje proizvodnje v vseh regijah, ki se je nadaljevalo tudi v prvem četrtletju 2001. Istočasno so močno padale cene.

Napovedi so za leto 2001 zmerno optimistične. Povpraševanje naj bi naraslo za 3,4 odstotka, v naslednjih letih pa od 5 do 6 odstotkov letno. Vse pa je seveda odvisno od tega, kaj bo z ameriškim gospodarstvom in povpraševanjem na Kitajskem.

Do leta 2005 pa bodo močno narasle tudi zmogljivosti – jeklarske za 4 milijone ton, hladno valjanje pa za 1,66 milijona ton.

Cene v letu 2001 se bodo oblikovale na nižji ravni kot lani. Morebitno izboljšanje po odstranitvi odvečnih količin bo le kratkoročno. Sredi leta 2002 pričakujejo močan padec cene zaradi novih zmogljivosti. Cene naj bi padle celo pod raven iz leta 1999. V letu 2004 naj bi cene ponovno začele rasti, nov vrhunec naj bi bil dosežen leta 2005, vendar na bistveno nižji ravni kot leta 2000, kar bo rezultat nižjih stroškov proizvodnje. Glede na to, da se proizvajalci združujejo, in da bo 10 vodilnih proizvajalcev proizvedlo okrog 80 odstotkov celotne količine, pa je tudi možno, da bo prišlo do večjega nadzora cen in manj občutnih ciklov.

V prihodnje naj bi še vedno prihajalo do združevanj po vsem svetu, saj je optimalna velikost jeklarne okoli 800.000 ton letno (pred desetletjem 400.000), štekla med 800.000 in 1.000.000 ton ter hladne valjarne med 250.000 in 350.000 (tradicionalne hladne valjarne imajo kapaciteto 100.000 ton).

Kominox, ki je tudi kupec naših nerjavnih jekel, je predstavil rusko tržišče. Medtem, ko je bila proizvodnja leta 1990 blizu 1 milijon ton, je lani padla na 40.000 ton. Rusko tržišče pa potrebuje cca. 80.000 ton; torej približno 50 odstotkov količin uvozijo. Prvi tuj dobavitelj je Outokumpu, ki dobavi kar 51 odstotkov celotnega uvoza. Na drugem mestu je Avesta s 16 odstotki na tretjem mestu pa Acroni z 11 odstotki.

Surovine

Prvi del predavanj je obsegal problematiko na trgu surovin za proizvodnjo nerjavnih jekel in sicer niklja, legiranega odpadka, ferokroma in molibdena. V drugem delu pa je bila predstavljena problematika masovnih ferolegur kot je feromangan, silikomangan in ferosilicij.

Splošna ugotovitev je, da se bo rast proizvodnje nerjavnih jekel rahlo povečala v 2. polovici leta 2001, vendar nikakor ne bo dosegla lanske ravni, ker je trg prenasičen z izdelki.

Cene legur bodo še padale. Tako naj bi se spustila cena niklja na 5600 \$, cena Fe Cr LC bo zaradi spremembe tehnologije in s tem manjše porabe padla. Za FeCr HC je predviden nivo cen od 35 – 45 c/lb. Zaradi viškov proizvodnje molibdena, ki nastaja med

drugim tudi v proizvodnji bakra, bo cena molibdena še padla in naj bi se gibala okrog 6,6 \$/kg č.Mo. Zaradi nerentabilnosti (visoki stroški energije) naj bi zaprli oz. zmanjšali proizvodnjo molibden oksida v Thompson Creek, Kanada, ki je tudi naš dobavitelj.

Na trgu se pričakuje pomanjkanje legiranega odpadka, ker se je pri proizvajalcih povečal delež uporabe niklja v legiranem odpadku. V lanskem letu je le-ta znašal 38 odstotkov, letos naj bi se zmanjšal na 32 odstotkov. Težavo predstavlja tudi zmanjšan dotok legiranega odpadka iz Rusije, ki je sprejela zaščitne ukrepe. Pomanjkanje legiranega odpadka se bo odrazilo v povečanem povpraševanju po primarnih legurah, kar bo vplivalo na ceno niklja in Fe Cr HC.

Z razvojem tehnologije jekla se zmanjšuje poraba FeMn HC, raste pa poraba SiMn. Cena SiMn se bo gibala med 450-500 \$/t. Proizvajalci silicija se soočajo z visokimi stroški energije in ekološke sanacije proizvodnje, tudi ponudba je višja od povpraševanja.

Monika Štojs, Marija Novak

INTERVJU

MARJAN KUNŠIČ: »ZA DOBER REZULTAT STA POMEMBNI NATANČNOST IN VZTRAJNOST.«

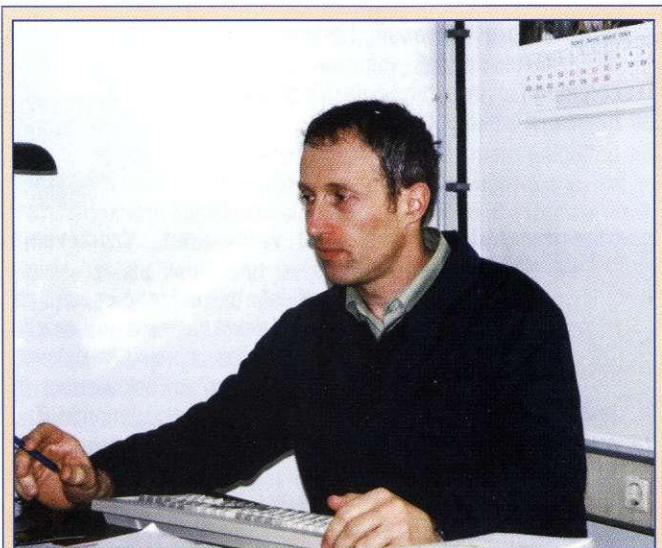
Precej časa ste že v obratu. Kaj vse se je med tem spremenilo?

Veliko, tako v organizacijskem kot tehnološkem pogledu. Ob mojem prihodu je bil to še obrat Valjarna debele pločevine. Leta 1990 je bilo valjanje na zastarelem Lauthovem triu ustavljeno in obrat se je začel oskrbovati z vložkom v obliki plošč valjanih na kvarto stroju (blumingu) Vroče valjarne. Odvisnost obrata od vroče valjarne se je povečala. To je bil tudi glavni razlog, da je obrat izgubil samostojnost in postal le oddelek Vroče valjarne. V tem obdobju se je zmanjšala tudi proizvodnja debele pločevine in v začetku devetdesetih dosegla svoj minimum. Zaradi nejasne vizije programa debele pločevine so bili v tem času prisotni tudi dvomi o ohranjanju njene proizvodnje. Že leta 1996, v času rekonstrukcije Vroče valjarne se je pokazalo, kako pomembno je imeti »več želez hkrati v ognju«. Proizvodnja debele pločevine se je po rekonstrukciji sorazmerno hitro obnovila in lahko rečem, v času (nenormalne) kasnitve pri rekonstrukciji valjarne trakov, praktično omogočila obstoj Acronija.

V tem obdobju so se hkrati zgodile tudi velike spremembe v proizvodnem programu. Iz manj kot 100 ton mesečne proizvodnje nerjavne pločevine smo v nekaj letih dosegli proizvodnjo blizu 2000 ton. Tudi skupna proizvodnja se je povečala, tako da je z reorganizacijo debela pločevina ponovno postala obrat. Z zadnjo reorganizacijo se je povečala tudi finančna samostojnost in odgovornost, obrat pa danes deluje kot profitni center.

Ali je bilo za vse te spremembe potrebno veliko vlaganj?

Ob menjavi programa, tu imam v mislih povečano proizvodnjo nerjavne pločevine, ni bilo večjih vlaganj v opremo. Ocenjujem pa, da se je vodstvo Acronija s podporo novim naložbam in ponovnim povečanjem proizvodnje, odločilo pravilno. Program debele pločevine je perspektiven še posebno na področju nerjavnih jekel, pri katerih smo konkurenčni tudi v zahodni Evropi. V zadnjem času smo začeli z nekaterimi naložbami. Glavno vodilo je izboljšanje kakovosti pločevine in povečanje produktivnosti, upoštevana pa sta tudi varnostni in ekološki vidiki. Nekaj o naložbah je bilo v Novicah že napisanega, zato bom omenil le najpomembnejše: peskarski stroj z linijo za površinsko zaščito peskane pločevine, numerično voden kombiniran plazma-avtogeni rezalnik, pralno sušilna enota za pranje lužene pločevine, obnovljena tehnica z



Marjan Kunšič, rojen 30.8.1959, je po izobrazbi diplomirani inženir metalurgije. Svojo delovno kariero je začel leta 1984 kot pripravnik v Valjarni bluming – štekel. Po zaključenem pripravništvu je bil premeščen v valjarno debele pločevine - na delovno mesto vodje proge in kasneje na delovno mesto tehnologa. Kar nekaj časa je bil tudi na sektorju za razvoj in raziskave na različnih delovnih mestih. Oktobra 1996 ga je poklicna pot pripeljala nazaj v finalizacijo debele pločevine, kjer je opravljal delo glavnega tehnologa. Po zadnji reorganizaciji je pomočnik direktorja PC za tehnologijo. Sam pravi, da je bilo njegovo delo, ne glede na delovno mesto, vedno povezano s toplo predelavo oziroma debelo pločevino.

opremo za označevanje in pakiranje nerjavne pločevine, termoskenner za nadzor temperature pločevine med toplotno obdelavo in dva žerjava z nosilnostjo 16 ton. Vse našete naložbe so v fazi izvedbe, oziroma so nekatere že zaključene. Poleg naštetih pa načrtujemo tudi nabavo nove žarilne peči z zaščitno atmosfero za povečanje žarilnih in popuščnih kapacitet, rekonstrukcijo obstoječe peči Drever in nakup vakuumskih prenašal za nerjavno pločevino.

Poleg naložb so najbrž pomembni tudi odnosi med vami na »na vrhu« in ostalimi v kolektivu. Kot kažejo rezultati, ste uigrana ekipa. Kako vam to uspeva?

Predpogoj za uspeh vsakega kolektiva so odnosi v njem. Tudi mi nismo izjema. V tem pogledu smo v sedanjosti sestavi resnično usklajeni in vsak po svojih močeh deluje v smeri zelenih ciljev. Nesoglasij v vodstvu ni, včasih so le različni pogledi na določena vprašanja, vendar tudi te uskladimo s skupnim tehtanjem argumentov. Kot tehnolog imam v organizacijskem smislu manj neposrednih stikov z delavci iz neposredne proizvodnje.

Kaj je najboljši pokazatelj uspešnosti v metalurški dejavnosti?

Dober pokazatelj uspešnosti v tehnološkem smislu so izpleni proizvodov. To je razlika med težo vložka in končnega proizvoda, izražena v odstotkih. Vsaka desetinka razlike v izplenu predstavlja izgubo ali prihranek ogromnih finančnih sredstev, zato je zelo pomembno odkriti vzroke za nižje izplene in jih z ustreznimi ukrepi odpraviti. Prav pri odkrivanju vzrokov za napake pa večkrat nismo najbolj uspešni.

V PC PDP z raznimi ukrepi v proizvodnji in pri evidentiranju krivcev za določene napake uspevamo izplen valjana pločevina – gotova pločevina nenehno izboljševati. Nadaljnje izboljševanje izplenu pa bo pogojeno z naložbami in spremembami tehnologije.

O reklamacijah ne govorimo radi. Ali jih je veliko in kakšne težave vam povzročajo?

Reklamacije so izraz nezadovoljstva kupcev s prejetim blagom. Ne morem govoriti o pretiranem številu reklamacij, vendar jih je po

mojem mnenju še vedno preveč. Vzroki za reklamacije so večinoma banalni, povezani z neskladnostjo dokumentacije in poslane pločevine. Take reklamacije v finančnem smislu niso obremenjujoče, vendar pa zmanjšujejo ugled družbe. Težje so reklamacije zaradi neprimernih lastnosti pločevine za določen namen. Vzroki so lahko v slabi kakovosti jekla (neustrezne mehanske lastnosti, razogličjenje, prevelika vsebnost nekovinskih vključkov, nehomogenost ...), ali neustrezni izbiri jekla oziroma nepravilnih zahtevah ob naročilu s strani kupca. Če je pri takih reklamacijah krivda na naši strani, jo priznamo in kupcu stroške običajno povrnemo. Teh reklamacij ni veliko, saj smo na ravni Acronija po razmerju med višino stroškov zaradi reklamacij in realizacijo na zadnjem mestu.

Predelava debele pločevine je »finalni obrat« ali drugače povedano zadnji v proizvodni verigi. Ali sodelujete s tehnologiji iz predhodnih obratov?

Sodelovanje je še kako potrebno. Ker smo zadnji v verigi proizvodnje debele pločevine, se del napak predhodnih obratov odkrije šele pri nas. Za odpravo takih napak morajo tehnologi predhodnih obratov dobiti povratno informacijo o svojem delu. Temu služijo tudi tedenski komisijski pregledi blokirane pločevine v našem obratu.

Kako postaneš dober tehnolog?

Recepta za dobrega tehnologa ni. Osebnostno pa menim, da sta za dober rezultat pomembna natančnost in vztrajnost.

Marjanu Kunšiču hvala za pogovor!

L.M.

IZ SVETA JEKLA

VISEČI MOST Z NAJVEČJIM RAZPONOM

Na Japonskem je bil zgrajen viseči most, ki povezuje mesto Kobe z otokom Awaji-shima preko morske ožine Akashi. Razdalja med obema nosilnima stebroma, ki znaša 1990 metrov, dosega največji razpon pri doslej zgrajenih mostovih. Načrtovanje in graditev tega mostu je predstavljala velik izziv inženirjem. Most se nahaja na potresnem območju z magnitudo 8,5, hkrati pa je to področje orkanskih vetrov, ki pihajo s hitrostjo do 180 km/h. Model konstrukcije mostu je bil zato preskušeni v vetrovniku. V morski ožini so se srečevali tudi z močnimi vrtninimi tokovi, ki jih povzroča plimovanje morja, zato je bilo zelo zahtevno že samo temeljenje stebrov. Na morskem dnu (globina 60 m) je bil pogreznjen ogromni jekleni valj premera 80 in višine 70 metrov. Vanj je bil nato vlit beton, ki tvori temelj za glavni nosilni stolp, ki ima višino 282 metrov. Nosilni jekleni vrvi, ki sta obešeni preko stolpov imata premer 1,1 meter, maksimalna natezna obremenitev vsake od njih



pa je 5000 ton. V most je vgrajeno 200.000 ton jekla (kar je približno toliko, kot je letna prodaja Acronija) in 1.250.000 ton betona.

Aleš Lagoja

ANKETA

Tokrat smo naključno izbrane sodelavce spraševali o informacijah - če jih imajo dovolj in katere še vedno pogrešajo:

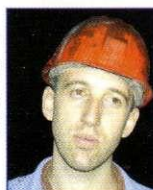
Benjamin Kalan, PC Pred. debele pločevine
Imamo dovolj informacij o proizvodnem planu, pa tudi o tem, kaj se dogaja v podjetju.



Fehim Medič, PC pred. debele pločevine
Zaenkrat nobenih ne pogrešam. Upam, da bo še naprej tako.

Bojan Rajakovič, PC Vroča predelava, Vroča valjarna
Dovolj informacij je v Novicah in na oglasnih deskah v obratu. Pogrešam več informacij o finančnem stanju podjetja.

Rok Rižnar, PC Vroča pred., Vzdrževanje VV
Pogrešam informacije o proizvodnji, doseganju plana, izplačilu plač in podobno. Do nas pridejo prepozno. O teh stvareh bi morali biti sproti obveščeni.



Janez Rozman, PC Vroča predelava, Vodstvo
Na splošno je informacij dovolj. Pogrešam več informacij o rezultatih poslovanja in investicijah.

Alojz Stojko, PC Hladna predelava, Žarilnica
Informacij imamo dovolj. Lahko jih preberemo iz Novic, dobimo pa jih tudi od delovodij, vodij oddelkov in sindikata. Če se zanimaš, potem tudi izveš.



Jasmin Pajič, PC Hladna predelava, Valjarna
Veliko informacij je v Novicah in na oglasnih deskah. Dobimo jih tudi od nadrejenih. Nobene vrste informacij ne pogrešam.

Igor Lebar, PC Hladna predelava, Finalizacija
Največ informacij zvezo iz Novic in oglasnih desk. Menim, da jih imamo dovolj, pogrešam le več informacij o finančnem stanju podjetja.



Roman Oblak, PC Hladna pred., Finalizacija
Splošnih informacij je dovolj. Več bi jih moralo biti o delu obrata, predvsem pa bi jih morali dobivati sproti. Običajno izvemo le na koncu meseca ali smo načrt dosegli, podrobnejših podatkov pa ne.

Boštjan Žvan, Tehnična kontrola

O vsem smo dokaj dobro obveščeni. Pogrešam pa več informacij o proizvodnji in finančnem položaju podjetja. Vedno se govori le o tonah, o iztrženem denarju pa nič.

Azra Muranovič, Kadrovska služba

Mislim, da je zadosti informacij. Veliko jih preberemo v Novicah in na oglasnih deskah. Kdor se zanima jih lahko dobi.



Iztok Mitrovič, PC Vroča pred., Vzdrževanje jeklarne

Na splošno je dovolj informacij. Mene osebno pa zanima, kdaj bomo delavci, ki smo v Acroniju zaposleni za določen čas, sprejeti v delovno razmerje za nedoločen čas? Poslovodstvo in kadrovska služba dajeta premalo informacij o zaposlovanju in trenutnem stanju, kaj bo z delavci, zaposlenimi za določen čas.

Senad Brdar, PC Vroča pred., Jeklarne (SUZ)

Zadnje čase je veliko boljše. Imamo Novice, iz katerih izvemo kako nam gre. Vsaj enkrat tedensko pa bi morali delovodje imeti sestanke z delavci, kjer bi se obojestransko seznanili z problematiko.



Anton Dežman, Informatika

Z informacijami o stanju in poslovanju podjetja sem seznanjen, saj delam na tem področju. Direktorski informacijski sistem omogoča vsem vodilnim delavcem vpogled v pomembne informacije o trenutnem stanju podjetja, njihova naloga pa je, da informirajo tudi svoje podrejene delavce. Nekatere informacije in podatki so objavljeni tudi v Novicah.

Irena Razinger, Računovodstvo

Novice in oglasne deske so naš glavni vir informacij. Pogrešamo več informacij o stanju, poslovanju in obveščanja med službami in proizvodnjo, predvsem tistih, ki jih potrebujemo vsak dan pri delu.



L.M.

NI MI VSEENO!

Št. 123: nagrada za inovacijo

Prosimo vas, da nam odgovorite, kaj je z obljubljenim denarjem za "Čiščenje zaščitnih cevi na kontilivu" (datum: 28. marec 2001)?

Sklep o izplačilu nagrade za tehnološko izboljšavo »Reparacija zaščitnih cevi na kontilivu« je bil sprejet na razširjeni seji poslovodstva RSP št. 13/2001 dne 12. 3. 2001, torej 16 dni prej, kot je bilo postavljeno to vprašanje. Avtorjem je bil denar izplačan kot posebna nagrada v okviru plače za mesec marec.

Avust Novšak

Št. 124: Kriteriji za razporejanje na delovna mesta

Zanima me, kako lahko nekateri delavci v družbi Acroni brez vsake izobrazbe ali z nepopolno izobrazbo zasedajo delovna mesta skupinovodij. Mislim, da imamo dovolj izobraženega kadra, ki bi lahko zasedel ta delovna mesta.

Št. 125: Vprašanje za go. Damjano Muršec

V odgovoru na vprašanje o kriterijih za napredovanje delavcev ste v Novicah zapisali, da bodo le-ti izdelani. Zanima me, po katerih kriterijih je potekalo ocenjevanje do sedaj? Dogaja se, da so

delavci z enako strokovno izobrazbo na primerljivih delovnih mestih in z približno enako delovno dobo razporejeni v razponu 10 plačilnih razredov ter več, pač odvisno od vodje, vez in poznanstev.

Dokler ne bo izdelana sistemizacija delovnih mest (sedaj so bili predpisani samo tarifni razredi in prišteta neupravičeno visoka stimulacija, ki je bila skrivnost), ne moremo govoriti o izdelavi novih kriterijev za napredovanje. Najprej je potrebno vse primerljive poklice z isto zahtevano izobrazbo izenačiti, šele potem lahko uveljavljamo kriterije za napredovanje (delovna doba, inovativnost, uspešnost, uspešno končana dodatna usposabljanja...). Če tega ne boste storili, potem me zanima, kako bo lahko delovdaja v proizvodnji (ki ruši vse rekorde) z 12. plačilnim razredom dohitel režijskega delavca, ki ima že sedaj 10 in več plačilnih razredov višjo osnovo? Zanima me tudi, s kakšnim izjemnim delom so se ti dokazali in si prislužili tako visoke plačilne razrede, saj bi bil tak uspeh gotovo nekje zabeležen?

Predlagam, da se izdela tabela s primerljivimi poklici (glej tabelo 1), z isto strokovno izobrazbo (5. stopnja, ker so tu največje razlike) in komentarjem, zakaj je tako.

Za odgovore se vam najlepše zahvaljujem.

POKLIC	NAJNIŽJI PLAČILNI RAZRED	POVPREČNI PLAČILNI RAZRED	NAJVIŠJI PLAČILNI RAZRED
delovodja v proizvodnji			
delavec na OTK			
delavec v RR			
delavec za obračun OD			
elektro/strojni tehnik			
asistent v proizvodnji			
asistent na vzdrževanju			
skladišče/nabava			

Tabela 1: primerjava po poklicih

Odgovor na vprašanje št.124 in 125

Po podjetniški kolektivni pogodbi, ki je veljala do 30. 11. 2000, je imel vodja oziroma delavec s posebnimi pooblastili možnost posameznemu delavcu podeliti do 40% stimulacije za uspešnost, poleg tega pa še dodatnih 24% za strokovni razvoj, s tem da je bila masa iz naslova stimulacij omejena in praviloma ne bi smela presegati 2%. Za podeljevanje stimulacij v preteklosti ni bilo posebej napisanih kriterijev.

Sistemizacija delovnih mest v družbi obstaja že vse od registracije dalje. Na osnovi sklepa posloводства bo v letošnjem letu narejena nova analitična ocena delovnih mest, ki pa bo lahko prinesla še dodatno nezadovoljstvo, saj ni rečeno, da bo rezultat analize izpolnil pričakovanja in želje zaposlenih.

Plače niso odvisne od smeri izobrazbe oziroma od poklica, temveč od zahtevnosti delovnega mesta, res pa je, da sta zahtevana izobrazba na delovnem mestu in dejanska izobrazba delavca, ki opravlja to delo, večkrat v rahlem razkoraku, saj vemo, da v družbi nimamo prvega tarifnega razreda, oziroma se naš plačilni sistem začne z drugim tarifnim razredom, zaposlenih, ki formalnega pogoja (izobrazbe) nimajo, pa je trenutno v družbi 195 ali 13,6 %. In potem ugotavljamo, da se ta razkorak nadaljuje tudi pri ostalih tarifnih razredih, čeprav v manjšem odstotku. Z pospešenim tempom izobraževanja na vseh ravneh, bomo tudi ta razkorak postopoma zmanjšali.

Uvedba novega plačilnega sistema je bila smotrna zato, da ima posameznik možnost napredovanja znotraj tarifnega razreda. Razkorak v plačah je bil tudi do sedaj, saj je delovni prispevek zaposlenega ob enaki zahtevnosti in izobrazbenih pogojih lahko zelo različen.

Damjana Muršec



SINDIKALNE NOVICE

DELO ODBORA ZA PRITOŽBE

Sindikat Neodvisnost, KNSS družbe Acroni je bil s strani delodajalca obveščen o posamičnih vloženih ugovorih zaposlenih glede razvrstitve v plačilne razrede, Predstavniki Neodvisnosti, KNSS so aktivno zastopali delavske interese v posameznih postopkih.

Odbor za pritožbe je imel v posamičnih primerih možnost sprejetja naslednjih odločitev:

- ugovor delavca zavrniti kot neutemeljen in potrditi odločitev prve stopnje,
- ugovoru delavca ugoditi in v celoti ali delno spremeniti odločitev prve stopnje,
- ugovoru delavca ugoditi in razveljaviti prvostopno odločitev ter organu prve stopnje naložiti, da o zadevi odloča znova.

Menimo, da bi v nekaterih primerih Odbor moral temeljiteje preučiti pritožbe in večkrat ugovoru delavcev ugoditi.

Oba sindikata v družbi sta od uprave zahtevala, da o tej zadevi direktorji profitnih centrov v aprilu opravijo dodatne razgovore z vsemi delavci, ki so se pritožili.

Uprava Acronija je naši zahtevi v celoti ugodila.

OBISK PRI MINISTRICI dr. PETRINOVI

V sredo, 11. aprila, smo bili predstavniki sindikata Neodvisnost, KNSS družbe Acroni in sindikata KNSS Gorenjske regije pri ministrici za gospodarske dejavnosti, dr. Tei Petrin.

Teme pogovorov so bile:

- prestrukturiranje slovenskega jeklarstva,
- privatizacija SZ s poudarkom na privatizaciji Acronija,
- cena električne energije v SZ v letu 2001.

Ministrico dr. Petrinovo smo seznanili s poslovnimi rezultati Acronija, kot nam jih je predstavila uprava, ter ji predstavili našo vizijo privatizacije Acronija. Posebej smo poudarili, da želimo biti aktivno vključeni v proces privatizacije da želimo sodelovati v komisiji za lastninjenje. Seznanili smo jo tudi s podatki o vlaganjih listin za manj izplačane plače v družbo pooblaščenko LAMETO na Jesenicah. Posebej smo poudarili prodajo stanovanj zaposlenim v procesu lastninjenja.

Povabilo na Jesenice je z zadovoljstvom sprejela. Tako lahko v juniju na povabilo Neodvisnosti, KNSS Acronija, ministrico za gospodarske dejavnosti dr. Teo Petrin pričakujemo na Jesenicah.

Predsednica sindikata
Sonja Cuznar

OBVESTILO ČLANOM SKEI!

V sindikatu SKEI si prizadevamo svojim članom ponuditi nekaj več ugodnosti, kot jih imajo ostali zaposleni. Naj spomnim člane SKEI, da so od februarja leta 1999 na podlagi članstva NEZGODNO zavarovani pri zavarovalnici ADRIATIC.

Zavarovanje zajema izplačilo odškodnine v naslednjih primerih: v primeru smrti zavarovanca zaradi bolezni ali nezgode ter za trajno invalidnost.

Svojim članom nudimo tudi možnost najema posojila preko Delavske hranilnice. Hranilnica ima za najem – predvsem kratkoročnih posojil – enakovredne pogoje, kot ostale banke. Prednost je predvsem v urejanju dokumentacije, saj vse lahko uredite znotraj družbe Acroni.

Tako kot za ostale banke, pa je tudi pri Delavski hranilnici osnovni pogoj za pridobitev posojila kreditna sposobnost prosilca.

Prav za primere, ko prosilec ni kreditno sposoben, nujno pa potrebuje manjšo vsoto denarja za krajše časovno obdobje, smo v sindikatu SKEI - podružnici Acroni ustanovili VZAJEMNI SKLAD.

VZAJEMNI SKLAD je INTERNA interesna oblika varčevanja sredstev, ki na podlagi članstva v skladu omogoča pridobitev povratne VZAJEMNE POMOČI (posojila). Pristop k članstvu, način varčevanja ter možnost pridobitve vzajemne pomoči ureja na IO SKEI – podružnica Acroni sprejeti PRAVILNIK o delu vzajemnega sklada.

V aprilu se bodo nadaljevala pogajanja v okviru Skupnih izhodišč plačne politike sistema SŽ. Sestanek pogajalskih skupin je sklican za 19. april 2001 v Ljubljani, vsebina pogajanj pa bosta osnutka skupnih izhodišč, kriterijev in meril napredovanja na delovnem mestu ter kriterijev in meril za delovno uspešnost.

Vse informacije o navedenih ugodnostih za člane SKEI – podružnice Acroni le-ti dobijo osebno v sindikalni pisarni na Slovenskem Javorniku ali po telefonu, štev. (04) 584-1781.

Za SKEI – podružnico Acroni
Sekretar Milan Šulc

IZ ZGODOVINE ŽELEZARNE

AGRARNA REFORMA 1946 IN KONEC ZEMLJIŠKE VELEPOSESTI KID

Že med drugo svetovno vojno je nastajajoča ljudska oblast začela izdajati prve odloke, ki so narekovali skorajšnje temeljite spremembe, izhajajoče iz novih lastniških odnosov. Kmalu po vojni je bilo namreč odvzeto in zaplenjeno vse premoženje okupatorja in njegovih sodelavcev, ki je tako postalo splošna ljudska lastnina. O takratni usodi KID sem pisal v enem od prejšnjih sestavkov, vendar pa zadeva z zaplembo še zdaleč ni bila zaključena.

Ljudska skupščina DFJ (Demokratske federativne Jugoslavije) je namreč avgusta 1945 sprejela Zakon o agrarni reformi in kolonizaciji, ki je bil eden prvih ekonomskopolitičnih ukrepov pri vzpostavitvi nove oblasti in je kot del splošne gospodarske politike te oblasti pomenil odpravo kapitalističnih in (ostankov) fevdalnih odnosov ter spremembo temeljnega družbenoekonomskega položaja večine prebivalstva.

Agrarna reforma je bila v Sloveniji izpeljana v letu 1946 in je temeljila na načelu "zemljo tistemu, ki jo obdeluje". Po Zakonu je brezodškodninski odvzem zemlje zajel vsa veleposestva s presežkom nad 45 hektarji skupne površine, posestva cerkvenih ustanov s presežkom nad 10 hektarji, celotne zemljiške posesti bank, zavarovalnic, podjetij in podobno. Poleg razlaščene zemlje je prišla v zemljiški sklad še po sklepu Avnoja zaplenjena sovražnikova posest in posest, ki je bila zaplenjena na osnovi sklepov sodnih obsodb. Za odškodnino pa so odvzeli presežek obdelovalne zemlje tistim kmetijskim posestvom in posameznikom,

ki sicer niso imeli umazanih rok, vendar pa poljedelstvo ni bila njihova osnovna dejavnost ali pa zemlje niso sami obdelovali.

Dne 2. oktobra 1946 je KID prejela od Ministrstva za gozdarstvo pri Narodni vladi Slovenije odredbo štev. 3559/1 o postavitvi njenega veleposestva pod začasno upravo Ministrstva. Le-to v obrazložitvi postopka navaja pravkar sprejete predpise v zvezi z Zakonom o agrarni reformi in kolonizaciji ter se hkrati sklicuje na že znane vzroke za to odločitev.

Ne ozirajoč se na že izvršen zaplembeni postopek, je Okrajna komisija za agrarno reformo kot izvršilni organ s svojo odločbo štev. 1044/46 z dne 16. maja 1946 ponovno razglasila celotno nepremičninsko imetje bivše KID v korist zemljiškega sklada.

Proti takšnim, lahko rečemo enostranskim odločitvam, se je Železarna Jesenice (KID) pritožila na predsedstvo SNOS, saj je na ta način Ministrstvo za gozdarstvo (in kmetijstvo) postalo pristojno za vsa zemljišča Železarne vključno s stavbišči, na katerih so že, ali še bodo stali vsi industrijski, energetski, stanovanjski in drugi objekti. Načeloma vodstvo Železarne ni nasprotovalo odvzemu izključno gozdnih in ostalih kmetijskih zemljišč, vendar je poskušalo obdržati upravljanje celotne posesti, ne glede na to, katero ministrstvo je zanjo pristojno.

Sledila so obsežna, izčrpna in dolgotrajna dogovarjanja, dokazovanja in usklajevanja interesov obeh strani, nakar je Okrajna komisija za agrarno reformo po pooblastilu Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo LRS dne 7. junija 1948 izdala odločbo, po kateri je Železarna od zemljiškega sklada dodelila ("vrnila") vsa tista zemljišča, ki so bila zanjo v okviru osnovne dejavnosti najpomembnejša. Po uredbi o vknjižbi lastninske pravice na državnih nepremičninah z dne 3. junija 1947 so pri zemljiščih bivše lastnice KID, ki so bila že vpisane v zemljiško knjigo kot "splošno ljudsko premoženje", naredili zaznamek, da je Železarna Jesenice organ upravljanja teh nepremičnin, zato je bila od dneva dejanske dodelitve naprej dolžna zanje plačevati pripadajoče davke, prispevke, zavarovalnine in druge javne dajatve ter se ravnati po določilih Zakona o varstvu splošnega ljudskega premoženja in premoženja pod upravo države.

V razpoložljivih arhivskih virih nisem zasledil natančnih podatkov o površini vrnjenih zemljišč (po odredbi Okrajne komisije za agrarno reformo je znašala ta površina 257 hektarjev, 12 a in 16 m², v poročilu o izvajanju uredbe o vknjižbi lastninske pravice na državnih nepremičninah za GDCM Beograd pa 271 hektarjev, 45 a in 72 m²).

Okrog 1150 hektarjev kakovostnih gozdov je Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo LRS dodelilo v upravljanje novoustanovljenemu Gozdnemu gospodarstvu Bled, preostala kmetijska zemljišča širšega družbenega oziroma državnega pomena pa ustanovam, ki so se ukvarjale z poljedelstvom in živinorejo.

S tem dejanjem je bila končana večstoletna tradicija odvisnosti jeseniškega železarstva od lastne veleposesti.

Viri: Arhiv ŽJ (spisi, zapisniki, poročila, odločbe), 1945 – 1950

Zdravko Kovačič

STROJI IN NAPRAVE MUZEJA JESENICE, KI SO SHRANJENI V SKLADIŠČU FIPROM-a (ob Ruardovi graščini na Stari Savi)

Železarska industrija 20. stoletja je Jesenicam dala odločilen pečat. V tem času so se na Jesenicah razvile nekatere najpomembnejše metalurške dejavnosti, ki so zahtevale velike naprave ter peči za pridobivanje grodlja in jekla ter njihovih izdelkov. Nekatere naprave so se ohranile vse do danes, saj jih je uspel nekdanji Tehniški muzej Železarne Jesenice shraniti v skladišču na oddaljeni lokaciji na Blejski Dobravi pri Jesenicah. Ker pa je skladišče po razpadu nekdanje Železarne Jesenice na

manjša podjetja ostalo brez nadzora, smo morali organizirati prevoz na Jesenice v bližino Ruardove graščine, sedeža Muzeja Jesenice, v kateri imamo stalno zbirko o zgodovini rudarstva in železarstva, a le do 20. stoletja. S tem gradivom bomo lahko dopolnili stalno zbirko. Zato smo najeli skladišni prostor ob muzeju, ki bo po preureditvi postal del stalne zbirke, saj tako velikih naprav in strojev ne moremo postaviti v graščino. S pridobljenimi napravami bomo lahko predstavili dejavnost elektro jeklarne, livarne, žične valjarne, strojnih delavnic, transportnega oddelka in energetike.

Acroni in Meeting sta pokazala veliko posluha za naš načrt - prepeljati večino predmetov v skladišče ob muzeju.

Tako kot smo naprave inventarizirali v našo inventarno knjigo, jih navajamo tudi tukaj. Ker so podatki skopi, bomo veseli vsake pripombe ali dodatnega pojasnila:

mlin za mletje rude z zunanjim pogonom in litoželezno konstrukcijo, ok. 1917, elementi valjavniške proge (Maschinen Fabrik Andritz, Graz, 1913), **stružnica** Ikarus, 1861, Graz, **Ogrodje valjavne proge** Danielli (Udine Italija) ok. 1964, **stružnica** Vulkan Wien, ponovca za jeklo (220 cm, premer zgoraj 150 cm), kromasto korito za delo s kislinami v lužilnici HVB, stroj Demag za žico, kljuka na graniku za dviganje pločevinskih



Čaka na preselitev na primernejše mesto.

kolobarjev, stroj za vlečenje žice pod praškom (Niehoff), **Ravnalno-sekalni** stroj iz žičarne v treh delih (Sempuco, Maschinenfabrik Graz), **stružnica** (dolžina 400 cm), **stojalo** za elektromotor (višina 260 cm), **stroj z zobniki in vztrajnikom** (višina 250 cm, dolžina 200 cm), **sani v betonu** za BBC elektro peč, **livarski lonci** (ponovce), **Charpyjevo preizkusno kladivo** za raziskave v OTK (ok. 1942), **vzmetno kladivo** Ajax iz žične valjarne Zauchner na jermenico, Maschinenfabrik und Eisengiessert in Goss bei Leoben, (ok. 1905), Živosrebrni stekleni usmernik (1959), **visokotlačna črpalka** iz valjarne 2400, **vodna črpalka** 4, ING. G. RADAELLI, Milano parna ozkotirna **lokomotiva** OI iz leta 1913 (v razstavljenem stanju), parna **lokomotiva** O - VIII iz leta 1922 (obnovljena 1987), parna **lokomotiva** O - V iz leta 1912 (obnovljena 1987), **tirnice** ozkotirne proge z osno razdaljo 87 cm (7 pragov), **tirnica** s kretnico (17 pragov), **tirnica za prevoz** lokomotiv dolžine 5 m (osna razdalja 87 cm), **aparat z elektromotorjem** Variator Fender za žico, **brusilni stroj** Sempuco Graz (dolžina 250 cm), **števec** za merjenje debeline iz valjarne 2400 (0-25) (premer 150 cm), **ogrodje valjavne proge** brez valjev (višina 140 cm x 83 cm), **stroj za vlečenje** žice skozi prašek v žičarni, vilito jekleno kolo z zobčnikom (premer 96 cm), savska **turbina** - večja in manjša, ok. 1913 (premera ca 100 cm), **elektromotor** z vztrajnikom, elektromotor Siemens (ca. 1m), **elektromotor** (manjši), Jugosl. elektr. BROWN BOWERI 26 KW, **brusilni stroj** (1903), **samokolnici** iz opekarne, **mešalec** za

mešanje peska iz livarne, **livarska ponovca**, **dvigalo** iz livarne za dvigovanje vlitkov in ponovc, naprava za rezanje ali krivljenje žice, **prijema** z navojem za dviganje ponovc v livarni, **os** kolesa in spodnji del **ohišja** savske turbine GANZ & COMP. BUDAPEST (iz leta 1903), brusilnica RAFAMA za brušenje vlitkov (dolžina 250 cm), rogovile za livne lonce (dolžina 360 cm), **ventilator** NORTH AMERICAN, CLEVELAND OHIO (premera 60 cm), **ventilator z ohišjem**, »**vagonček**« za prevažanje vlitkov (110 cm x 120 cm), vilita jeklena **podloga** za livne lonce v livarni (premer 48), **livarski lonec** za barvne kovine (premer 43 cm), **livarski voziček** za livarske lonce in ponovce (54 x 64 cm), rezalna miza za rezanje žice, regulator vrtljajev iz stare Francisove turbine elektrarne na Savi (1930), **ogrodje valjavnih prog** Maschinenfabrik Andritz A.G. 1913, (višina 250 cm, širina 115 cm), **tehnica** iz opekarne na Stari Savi, mešalec za betonsko ognjevzdržno opeko, **stroj za navijanje žice** (premer 60 cm, višina 120 cm), vodna **črpalka** (Poljska) Prekladna zebata, brusilni stroj iz jeklovleka (dolžina ca. 2 m, LIDKÖRING ŠVEDSKA No. 3a), žičarski stroj in **valjično stojalo** iz žične valjarne.

Zahvaljujemo se Acroniju za pomoč pri reševanju vseh strojev in naprav, prav tako smo hvaležni tudi vsem ostalim družbam (npr. Metingu in Steeltransu) in posameznikom (Valentinu Markežu, Igorju Mežku in drugim).

Upamo, da bomo tudi pri obnavljanju in urejanju vseh naprav ter strojev še naleteli na takšno pomoč, saj bomo potrebovali predvsem finančno pomoč, pomoč strokovnjakov (strojnikov, metalurgov in elektroinženirjev) in pa seveda veliko dobre volje.

Tone Konobelj

KULTRA, RAZVEDRILO, PROSTI ČAS

JUDO KLUB JESENICE

V želji, da čim širšemu krogu ljudi, tako ljubiteljem športa kot tudi ostalim, predstavimo šport, za katerega osebno menimo, da je med najlepšimi, če že ne najlepši, smo napisali nekaj vrstic, v katerih bomo predstavili nekaj naših uspehov, želja in naš boj za prostor pod soncem v množici drugih športov.

Judo klub Jesenice kot sekcija deluje že 36 let v okviru Društva za rekreacijo in telesno vzgojo Partizan Jesenice. Trenutno je vključenih skoraj 70 članov v starosti od 5 do 20 let obeh spolov. S tekmovalnimi rezultati v letu 2000/2001 smo zadovoljni, saj v skupnem seštevku med 32 klubi v Sloveniji zasedamo 16 mesto. V preteklem letu je bilo v Sloveniji in tujini 39 tekmovalj, na katerih smo osvojili 92 prvih, 78 drugih in 100 tretjih mest. To so dosežki, za katere smo prepričani, da bi nam jih zavidal marsikateri klub. Torej, z jeseniškimi judoisti ni šale, kar potrjujejo številne osvojene medalje. Podrobnejše rezultate si lahko pogledate na internetu, kjer ima judo sekcija Jesenice svojo spletno stran www.suprstar.net/judo

Zelo aktivni smo z organizacijo tekmovalj doma, saj vsako leto organiziramo tekmovalja za dečke in deklice od najmlajših, v šali bi lahko rekli, da tekmujejo z dudo v ustih in ropotuljico v rokah, do



najstarejših. V letošnjem letu bomo organizirali že 5. Davidov memorial na OŠ Prežihovega Voranca in s tem počastili spomin na mnogo prezgodaj umrlega odličnega judoista Davida Dvoršaka.

Na splošno pa imamo za svoje delo dobre pogoje, sekcija je odlično vodena s strani zakoncev Dvoršak in trenerjev - pomočnikov. Po svojih močeh in na različne načine radi pomagajo tudi starši mladih judoistov, najbolj veseli pa smo seveda finančne pomoči. Tako bi želeli izkoristiti priložnost in se zahvaliti družbi Acroni, kjer so prisluhnili našim težavam in nam namenili finančno pomoč, hkrati pa vabimo zaposlene v Acroniju, da se udeležite kakšne tekme in nas spodbujate k še boljšim dosežkom.

Slika (stran 17 - spodaj) je iz turnirja v Tarcentu (Italija), na kateri je poleg mlajših članov judo sekcije Jesenice olimpijski prvak iz Sydneya, Italijan Pipo Maddaloni. Da je prišel na turnir mlajših selekcij sam olimpijski zmagovalček, nazorno kaže, kakšno pozornost naši sosede namenjajo tej starostni kategoriji.

R. S.

JAVNI ZAVOD ZA ŠPORT NA JESENICAH

V zadnjem času duhove v jeseniškem športu buri nameravana ustanovitev javnega zavoda za šport Jesenice. Prvi poizkusi ustanovitve zavoda segajo že v leto 1996, vendar takrat do tega ni prišlo zaradi nasprotovanja športne javnosti, predvsem pa zaradi takrat še ne sprejete zakonodaje na področju športa v Sloveniji. Občina Jesenice je v lanskem letu ponovno dala pobudo za ustanovitev zavoda. Njeno stališče je, da je potrebno predvsem zaradi športnih objektov (hokejske dvorane, kopališča Ukova, balinišča Baza in športnega parka Podmežaklo) reorganizirati tisti del športa v občini, ki profesionalno trenutno izvaja strokovne naloge in upravlja ter vzdržuje objekte.

Občinski svet je na svoji seji v marcu že opravil prvo branje ustanovitvenega odloka. Obenem pa je imenoval štiričlansko komisijo, ki naj bi do drugega branja v aprilu uskladila vsa nasprotovanja med športniki in občinsko upravo. In ker je v gradivu za aprilsko sejo tudi Odlok o ustanovitvi zavoda pripravljen za drugo branje, je očitno jeseniški zavod za šport pred ustanovitvijo. Tako je potrebno le še pustiti času čas in videti, kaj bo takšna oblika organiziranosti prinesla jeseniškemu športu. Upajmo, da pri sami športni dejavnosti ne bo hujših posledic, ter da bo občinski proračun v prihodnje novemu zavodu namenil tudi več denarja za vzdrževanje objektov. Vse se namreč začne in konča pri denarju!

Branko Jeršin

KONČANA KEGLJAŠKA REKREACIJSKA TEKMOVANJA

Kegljanje je bilo že od nekdaj zelo priljubljena rekreacijska dejavnost v jeseniški občini, še posebej pa v nekdanji železarni. Zato ni čudno, da se je od vseh rekreacijskih tekmovanj v novjšem času najprej na noge postavilo rekreacijsko kegljaško tekmovanje. Od oktobra do konca marca je na kegljišču Podmežaklo potekala rekreacijska liga, v kateri je nastopalo deset ekip (osemdeset tekmovalcev). Že drugič zapored je prvak lige postala ekipa Caffè Joker, drugo mesto je osvojila ekipa Društva upokojencev Jesenice, tretje pa presenetljivo ekipa Malgaja. Fair play pokal je v letošnji sezoni osvojila ekipa Strugarne valjev, ki se je letos prvič priključila tekmovanju. Osvojila je sicer deseto mesto, toda fantje iz ekipe so iz tekme v tekmo zelo napredovali. V aprilu pa je bilo izvedeno še tekmovanje v dvojicah in posamezno. Prvo mesto v dvojicah je osvojila dvojica Janko Kavalar in Drago Sabolič (1669 kegljev), pred dvojico Niko Horvat, Jožko Šlibar (1668) in dvojico Jože Hafner, Franci Čampa (1644). Nastopilo je 32 dvojic. Med posamezniki je bil najboljši Jože Hafner (1705), drugi je bil Janko Kavalar (1694), tretji pa član kolektiva Acroni Niko Horvat (1676). Med posamezniki je nastopilo 74 tekmovalcev.

Branko Jeršin

POHODNIŠTVO

DOVŠKA BABA

Nekoč, ko sem se vračal s pohoda na Kepo, sem se nemalo začudil čudovitemu razgledu z Mlinarskega sedla proti Dovški Babi. Bilo je pozno pomladi, ko zelena barva dolin počasi odriva pusto orumenelo sivo barvo planinskih trav. To moram videti od blizu, so zahtevale moje želje, od želja do izpolnitve pa je le še odločitev in pot. Pot? Ta kratka besedica s tolikimi pomeni mi vedno znova vzbuja željo po novih doživetjih. Še vedno jo iščem, tisto »tapravo« pot skozi življenje, ki me vedno znova pripelje tudi pod vznožja gora in v spomine na že prehojene poti.

Pozno spomladi je bilo in jutranji avtobus je skoraj prazen odbrzel v Jeseniške Rovte, v naročje planin. Le par »šihitarjev« je utrujeno dremalo na svojih sedežih in sanjalo o mirnem počitku. Nas pa je čakala pot do pomladnih trat narcis in hladnega vetra, ki še vedno



nosi v sebi opomin zime in bližnjih zasneženih vrhov.

Ob hotelu smo zavili na stezo navzdol in desno do karavle. Nato smo se levo vzpeli po brezpotju na Klek. Sonce je že bogato razlivalo svojo svetlobo na grebensko pot, ki nas je vodila na planino Rožca. Nismo se ustavljali. Nadaljevali smo z vzponom na Hruščanski vrh. Razgled je bil enkraten, cilj - Dovška Baba pa skoraj na doseg roke.

Pot je vseskozi varna, lahko bi rekel vandrovska, polna lepih razgledov na Julijce, verigo Karavank in na grebenu na sosednjo Avstrijo, dolino Roža in Zilje. V štirih urah smo bili na vrhu Dovške Babe, kjer smo se dobro odpočili in okrepčali. Pogovor je nanesel tudi na turni smuk, ki je - po pripovedovanju prijateljev - enkratno doživetje.

Malica, počitek in dobra volja nam kar ni dala, da bi se poslovili od vrha, le sonce, ki je bilo vedno šibkejšo, nas je opozarjalo, da bo potrebno znova na pot. V prijetnem razpoloženju nam je dveurna pot do Dovjega hitro minila.

Srečno! In kmalu nasvidenje na Ratitovcu, vas vabijo železarski vodniki!

Janko Avsenik

NA POTI OD VROČE VALJARNE DO GLAVNEGA VHODA V
ACRONI SE JE NAŠEL ZLAT ŽENSKI UHAN.
LASTNICA LAHKO POKLIČE NA TELEFONSKO ŠT. 1330 DO
15. URE.



AVTOR DRAGO RONNER	SL. PRAVNIK IN POLITIK (MAKSO)	GESLO REKLO	NAJVEČJI OTOK V RJUKJU	RONALD (KRAJŠE)	TAMARA VONTA	NARKOM JE NEKDANJI ČLAN VLADE	GLINA	SNOV ZA GNENENJE	OKRASNA RASTLINA, MASLENICA	ANDREJ KURENT
URJENJE TELESNIH SPOSOBNOSTI						ŠIVANKA				
						REKA ANIENE V ANTIKI				
NAKOVALO										
IZLOČEK LEDVIC, SEČ					IGRALKA MAGALI					TELESNA POŠKODBA
					PREDMET OTROKOVE IGRE					
REKA V RUSJI				ENAKA VOKALA			TRAČNICA			
EGIPČANSKO BOŽANSTVO				KARCINOM			SOL SOLITRASTE KISLINE			
OKINAVA JE OTOK V RJUKJU	SOPROGA MILANA KUČANA	TOVORNJAK	PEVKA PINTERIČ	NEKDANJI ČLAN VLADE V SZ	ZELIŠČAR					
					MELODIČNI OKRAS		DRAMATIK CANKAR			
SRAMOTEN DOGODEK										
						LUKA NA SEVERU IZRAELA	TISOČ KG			
							DANSKI OTOK			
VRHNJE OBLAČILO DUHOVNIKOV						PREDSTOJNIK SAMO-STANA	PTIČ NELETALEC	ACRONI	SLOVENSKA IGRALKA (BERNARDA)	PRIVLAČNOST
										PESNIK ZAJC
AMERIŠKI FILOZOF (RALPH WALDO)						SUŽNJA V HAREMU				
						EVA SRŠEN				
SLOV. BAS-BARITONIST (MARKO)					PESNITEV					
					DEKLEVA IGOR					
KOKODAKANJE									KULTURNA RASTLINA, STROČNICA	
PREBIVALEC ANAMA						EMERSON JE AMERIŠKI FILOZOF	ŽLAHTNI PLIN		RIMSKI POZDRAV	

PRIŠLA JE POMLAD

In z njo čas, ko si želimo polepšati okenske police, balkone in terase. Kakšna je letošnja ponudba smo, vprašali gospo Anito v cvetličarni Zvonček na Jesenicah.

»Izbira rastlin za nasaditev lončkov in korit je zelo velika. Sadimo lahko rastline, ki se povešajo, lahko so polviseče ali pokončne in seveda različnih barv. Najpogosteje se kupci odločajo za pelargonije, surfinije, fuksije, bacope, moljevke, bidens, lotos. V zadnjih letih prevladujejo mešane nasaditve, ki lahko zelo lepo učinkujejo, če izberemo skladne barve.«

Gorenjska je poznana po nageljnih. Ali nam lahko zaupate, kako jih vzgojimo in oskrbujemo, da nam bodo v veselje?

»Gorenjski nagelj (Dianthus Caryophyllus) - izvor latinskega imena: dios, pomeni božanski, Zeus in Antos pa cvet. Slovensko ime je dianthus, dient, nagelj, pečnik.

Nagelj vzgajamo iz semen ali s podtaknjenci. Gojimo ga v lončkih kot okenski okras ali v zabojčkih na balkonih (najboljši so leseni). Seme posejemo julija v zaprto gredo, kjer ga tudi prezimimo. Spomladi, od marca pa do maja, ga prenesemo na stalno mesto. Goste grme dosežemo z vsakoletnim pomlajevanjem ali vršičkanjem. Prezimimo ga v hladnem in svetlem, nekurjenem prostoru, kjer ne zmrzuje. Paziti moramo, da ga ne napade plesen, zato ga preventivno škropimo proti tej bolezni, Gorenjski nageljni krasijo okna in hodnike (ganke) hiš v gorskih vaseh, kjer je zračna vlažnost visoka in podnebje malce hladnejše. Ugaja jim leseno ogrodje, ki jim daje dodatno toploto. Z lepimi gorenjskimi nageljni se ponaša predvsem Kropa.»

Gospo Anito se zahvaljujemo za pogovor, cvetličarni Zvonček pa za sponzorstvo Nagradne križanke. Srečnejšem, ki bodo izžrebani, poklanjajo zasaditev balkonskih korit v vrednosti 5.000, 8.000 in 10.000 tolarjev.

L.M.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilno geslo se glasi: **KROJENI IZDELKI**

V prejšnji križanki nam jo je zagodel tiskarski škrat in izpustil opisa dveh polj, za kar se vam iskreno opravičujemo. Kljub temu smo prejeli lepo število rešitev - 180. Izžrebani so bili naslednji:

nagrada: **MATEJA LAKOTA, DOVJE 72, 4281 MOJSTRANA,**
nagrada: **DANILO TOMŠIČ, GRADNIKOVA 1, 4270 JESENICE,**
nagrada: **MATIC ZAJŠEK, TRIGLAVSKA 25, 4281 MOJSTRANA.**

Nagrade bodo nagrajenci prevzeli na blagajni Acronija, izkazati pa se je potrebno z osebnim dokumentom. Blagajna je odprta vsak dan od 8.00 do 10.00 ure.

NAGRADNA KRIŽANKA

Geslo, ki ga boste prebrali na obarvanih poljih prepisite v prazna polja spodaj in pošljite na Uredništvo Novic po interni pošti ali pa na naslov SŽ ACRONId.o.o., C.Borisa Kidriča 44, 4270 Jesenice, do 10.maja 2001. Na kuverto ne pozabite pripisati "NAGRADNA KRIŽANKA".

Nagrade poklanja CVETLIČARNA ZVONČEK. Nagrajencem bodo zasadili korita v vrednosti:

nagrada: **10.000 tolarjev,**
nagrada: **8.000 tolarjev in**
nagrada: **5.000 tolarjev**



Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Poštna št. _____ pošta: _____

GESLO:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--



Novice



Novice

NEKOČ JE BILO.....

V nekem stanovanju, v eni izmed stolpnic, živi Ivan, martinar, ki je že dolgo v pokoju. Sam je, žena mu je že pred leti umrla, otroka pa sta si življenje uredila v Ljubljani. Na enem oknu stanovanja, ki gleda proti železarni, je zavesa vedno odgrnjena in Ivanova siva glava dolge ure nepremično čepi ob oknu. Pojavi se že zgodaj zjutraj, še pred šesto. Gleda na prazno cesto, po kateri so včasih ob tej uri že hiteli ljudje, vozili avtomobili in polni avtobusi.

Oči mu počasi zdrsnejo proti redkim stavbam nekdanje železarne, objamejo osamljene strehe in zarjavele traverze ter se izgube v zelenju Mežakle. V mislih stopa mimo vratarja ob kavperjih, pogleda proti plavžu, kjer se ravnokar pripravljajo na prebod, zajame zrak, preden vstopi v zadimljeno martinarno in se končno izgubi v soju svetlobe tekočega jekla, s prve martinovke. Za hip zagleda pred seboj od prahu umazane obraze sodelavcev, sliši ropot »granikov« in njemu tako domač pisk stare lokomotive. In potem ob štirinajstih – ob dveh - čaka sireno, ki pa se ne oglasi. Tudi ob tej uri na cesti ni posebnega vrveža in zdi se mu, kot da to ni več njegovo mesto. Ni dimnikov, ni dima in prahu, ni ropota in zvečer ni isker ter svetlobe, ki je zažarela ob prebodu plavža.

Kako bi ne pogrešal vse to, ko pa je petintrideset let, dan za dnem, podnevi in ponoči, hodil isto pot. Poslušal isto bobnenje, požiral prah in prenašal vročino. Vsega tega sploh takrat ni občutil; danes bolj občuti neznosno tišino.

Sprehodi se do »Murke«, iskajoč z očmi sodelavca, morda znanca? Pokuka še v »Murkin« bife. Tudi tam ni nikogar. Odpravi se domov, k svojemu oknu in gleda na železarno. Po mestu, v vetru, plapolajo zastave. Jutri bo Prvi maj! Ivan se grenko nasmehne. Včasih je na dimniku svetila zvezda in na strehi martinarne napis »Živel, Prvi maj!« Žanj je vseeno, kateri maj je. Njegov smisel življenja je ostal v zapuščenih, napol podrtih ali izbrisanih zgradbah železarne.

»Se tebe, Francka, ni več, da bi skupaj obujala spomine na tiste »fabrške« dni in na vse lepe Prve maje«, v tišini stanovanja zavzdihne Ivan.

Ceste so prazne. Ljudje so odšli na piknike, na izlete, v naravo. Ta je že pomladno zelena, polna novega življenja. Ali to novo življenje sluti, da je za zaprtimi okni pustilo spomine, ob katerih žive tisti, ki so si nekoč, za Prvi maj, s ponosom pripeli na prsi, rdeč nagelj!

Majda Rebernik



PRAZNIČNI OBIČAJI SO RAZLIČNI, PRAV POVSOD PA NA PREDVEČER 1. MAJA ZAGORIJO KRESOVI. NA PRAZNIČNI DAN JESENICANE VSAKO LETO PREBUDI PIHALNI ORKESTER Z BUDNICO, POTEM PA SE ZBEREJO NA POLJANAH NAD JESENICAMI. TUDI LETOS BO TAKO.

TRADICIONALNO PRVOMAJSKO SREČANJE, KI SE BO ZAČELO OB 11. URI S KULTURNIM PROGRAMOM IN SLAVNOSTNIM GOVORNIKOM DR. RADOM BOHINCEM, SE BO NADALJEVALO Z ZABAVNIM PROGRAMOM DO POZNIH POPOLDANSKIH UR.

ŽELIMO VAM, DA BI PRIHAJAJOČE PRAZNIKE PREŽIVELI ČIM BOLJ PRIJETNO.

Uredništvo